

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 1600, vastagon szedett betűkből 3200 korona. Apróhirdetések felvétele: VII. Sip ucca 10. Jelzés levelek kettős borítékban ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER régi, komoly házasságkövetítő ajánlatai megbízhatók. Telefon József 129—51. Dohány-u. 68.

Nősülne jó módú kereskedő. Vallásos, kellemes megjelenésű uriember. Bővebbet FISCHER Dohány-u. 68.

Nősülne vagyonos földbirtokos. Intelligens, de házas urileányt feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél.

Nősülne nagyjövedelmű, vagyonos igazgató. 28—35 éves urhölgyet feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél.

Gyáros nősülne, orvos kitűnő praxissal nősülne, mérnök nősülne, főtisztviselő nősülne. Ismerkedést létrehoz FISCHER, Dohány-u. 68.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. Dohány-u. 68.

Saját érdeke, győződjön meg, hogy FISCHER házasságajánlata komoly és megbízható. Dohány-u. 68.

Malomtulajdonos, berendezett lakása is van. Vallásos családból nősülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

Vagyonos család, nagyobb készpénz-hozománnyal férjhezadná leányát, szombattartó, biztos existenciájú uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-utca 68.

Gázdag, független uriaszony férjhez menne ötvennél idősebb, önálló uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

Csak előnyére lehet, ha személyesen fölfárad FISCHER-hez és meggyőződik, hogy ajánlatai megbízhatók. Dohány-u. 68. szám.

NAGYOBB készpénzhozománnyal jó módú család férjhezadná leányát. Bővebbet Fischernél, Dohány-u. 68.

Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3,

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. Dohány-u. 68.

JÓMÓDU önálló kereskedő, vallásos jó családból, nősülne. Bővebbet Fischernél, Dohány-u. 68.

NŐSÜLNE gazdag gyáros, nősülne vagyonos igazgató, nősülne kitűnő praxisu orvos, ügyvéd. Bővebbet Fischernél, Dohány-u. 68.

FISCHER rigi, megbízható házasságkövetítőhöz bizalommal fordulhat. Dohány-u. 68.

DUSGAZDAG uriember intelligens, de házas, csinos urleányt feleségül venne. Bővebbet Fischernél, Dohány-u. 68.

NAGY hozománnyal rendelkező, intelligens fiatal nő, 2 éve özvegy, férjhez menne. Csakis vallásos, intelligens urak irjanak „Jómódu” jelígre a Zsidó Ujság kiadójába.

FELTÜNŐEN CSINOS izr. árvaleány, örökséggel, férjet keres. Igényel: jó családbeli, feltétlenül intelligens, művelt, lehetőleg üzlettel rendelkező 25—30 év körüli uriembert, esetleg fix fizetésű tisztviselőt. Ajánlatokat „Házasság”, ha megfelel” jelígen a kiadóhivatal továbbít.

35 ÉVES jómegjelenésű orthodox izraelita uriember öcsém részére ezuton keresek megfelelő parthiet. Vallásos, jó családból való, feltétlenül szép és csinos, fiatal hölgyek hozzátartozói teljes című levelet e lap kiadójába küldjék. Jelige: „Nem a pénz”.

HABÁR SOHA nem érdeklődtem az újságokban hirdett házasságok iránt, most mégis ezuton próbálkozom. Házasian nevelt jobb családból való leány vagyok és ismerőseim véleménye szerint nagyon csinos. Budapesten 2 sarokházunk van, azonkívül igen szép börtületünk. Az egyik 3 emeletes ház (az Andrássy uton) a hozományom. Csakis szimpátia alapján akarok férjhez menni és azt akarom, hogy házasságom valódi bensőséges életet nyújtson. Oly fiatal emberek, kik hasonló gondolkodásuk és képesnek érzik magukat arra, hogy egy leányt boldoggá tegyenek, irjanak e lap kiadójába „Ésesz chajil” jelígre.

ELVÁLT úriasszony, 500 holdas föld birtokkal, férjhez menne. Csakis komoly, vallásos, jómegjelenésű középkorú uriember irjanak. Szimpátia esetén házasság. Ajánlatokat a következő jelígre kérek: „Kölcsönös megértés”.

INTELLIGENS fiatal urinő, felsőruhászalontulajdonos leányomat férhez adnám. Csakis jobb vallásos, intelligens uriember küldjék be ajánlatukat a kiadóhivatalba, hol a leveleket, címemet továbbítják.

ZSIDÓ hitestvéreim! Ne menjetelek a házasságba! Ingyenes felvilágosítást ad Korányiné privát sadchen: Garay-tér tizenhat.

FÉRJET vagy FELESÉGET keresők könyve már megjelent. Szenszációs! Diskré! Ára 2 pengő! (25.000 korona) előzetes beküldését kérjük, mert a könyvet nem küldhetjük utánvétellel! Korányiné privát sadchen, Budapest, Garay-tér 16.

32 ÉVES elvált uriember vagyok. Fiatalon nősültem és az élet mostohán bánt velem... Mélyen tisztelt Hölgyeim! Hogy Önök körülbelül informálva legyenek igényeimről, azok a következők: Csakis házias, feltétlenül vallásos, természetesen intelligens, jó módú és nem utolsó sorban bájos legyen a pályázó. Pénzre egyáltalán nem reflektálok. 800 holdas birtokom, szőlőm stb. biztosítja gondtalan anyagi életünket. Válaszokat teljes címmel kérek, mert csakis azokra lesznek válaszolva. 2 héten belül külföldre megyek és így hirdetésemre minél előbb kérem a leveleket. Jelige: „Boldog családi élet”.

TIZENKILENC éve közvetítő házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

Állást keres.

MÉRLEGKÉPES könyvelő, borszakmában jártas fiatalember keres más szakmában is, könyvelési, esetleg más irodai munkát. Ajánlatokat »Szombattartó» jelígre a kiadóba kér.

GEPIROKISASSZONY, elsőrangú referenciákkal rendelkezik, állást keres, hol szombatot tarthat. Szíves megkeresést »Ügyes 786» jelígre kér.

ÜGYES, mindenre használható, valaha jobb napokat látott fiatalember elhelyezkedést keres. »Minden információt kibír» jelígen a kiadóhivatalba.

SZERÉNYIGÉNYŰ rőfős-, rövid- és divat-áru kereskedősegéd ügyes kirakatrendező, azonnalra állást keres. Megkeresést „Szorgalmas, feltétlenül megbízható” jelígre a kiadóba kérek.

HAZTARTASBAN jártas, rendkívül ügyes, vallásos zsidó lány, ki orthodox konyhát egyedül vezetne, állást keres. »Háztartás» jelígre kéri az ajánlatokat.

Különféle.

ÉRTELMES, ügyes intelligens hölgy bizalmi állást keres, lehet üzletbe mint eladónő, vagy nagyobb vállalatnál mint kiadónő, esetleg urhölgnél mint társalkodónő, vagy ezekhez hasonló. Varráshoz is ért. Leveleket »Sikerült» jelígre kér a kiadóba.

HÁZASPARNAK, vagy két magányos nőnek egy szépen berendezett szoba kiadó. Esetleg ellátás is. Moskovitzné, Jósika-u. 10., negyedik emelet.

Felölős nyomdavezető WEITZ KAROLY

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. • MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10.
TELEFON: József 125—90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT

ELŐFIZETÉSI DIJ: 1 ÉVRE K 240000
" " " 1/2 " " 120000
" " " 1/4 " " 60000
Postachequekontó-szám: 50.791.

Őszinte szó orthodox hitestvéreinkhez a választás előtt

Irta: Óbudai Freudiger Károly.

A »Zsidó Ujság« nem politikai lap és ezért meg van az előnye, hogy a közügyeket nem a politika elfogult és sokszor szándékosan torzított szemszögéből nézi, hanem vallásunk örök igazságainak és történelmi hagyományaink szent előírásának tisztult szempontjából. Nagyon helyesen mutatott rá tehát a »Zsidó Ujság« mult heti vezércikke arra, hogy a közelgő országgyűlési választásoknál az orthodoxia érdeke: a vallásos élet zavartalan gyakorlásának lehetővé tétele. És ha az orthodox zsidóság állandó programját keressük a pártpolitika hullámszámai és változásai közepette, akkor megtalálhatjuk Rabbí Chanino מִגְּן הַבְּהֵמָה a helyettes főpaprak ama szavaiban, amelyeket minden zsidó ember az imakönyvből ismer.

A nagy mester végigélte a 2000 év előtti chorbant, a nagy összeomlást és a kialakuló rendet tapasztalását leszűrte ama tanításban

הַתְּפִלָּה בְּשִׁלּוּמָהּ שֶׁל מַלְכוּת שְׂאֵלְמָלָה מוֹרָאָה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ הַיּוֹם בְּלֵעָוָה
»Imádkozzál a kormányzat békés fennállásáért, mert ha nem volna a tőle való félelem, egyik ember elnyelné a másikat.«

Ami igaz volt kétezer év előtt, az igaz most is. A vallásos zsidóság azt a kormányzatot támogatja, annak a működését kíséri jókívánásokkal, amely kor-

mányzat a jogrendet, a polgári nyugalmat jelenti a felforgatással szemben.

אִמְרָתוֹ יִמְסוּ וְיִכְבְּרוּ וְרוּחַ שְׁנֵים יִדְוֶנּוּ הַכְּמָה

»En, mondom, a napok beszélnek és az évek száma hirdeti a bölcsességet« (Jób könyve). Az elmúlt napok és évek hirdetik azt, hogy milyen hálásak lehetünk a két forradalom borzalmai után a konszolidáció kormányzatának, amelynek jellegét Bethlen István miniszterelnök neve és működése adja. Ő alatta gyógyulóban vannak az országnak fájó sebei és a zsidóság széles rétegei élvezhetik megint a jogbiztonság üdítő atmoszféráját, amelyben élhetnek megint csendben, biztosan, »kifüggetlenül« mentesen foglalkozásuknak, gondoskodhatnak családjuk fentartásáról, nevelhetik gyermekeiket, élhetnek szent Tanunk parancsai szerint. És mást igazán nem kíván az orthodox zsidóság!

És nem szabad elfelejtenünk azt az igazságos és emellett lovas, tapintatos módot, amelylyel Bethlen István a felsőházi képviselőlet ügyét elrendezte. Olyan ügy volt ez, amelyet évtizedeken át egy kormány sem tudott vagy nem akart elintézni. A mostani, törvényé lett intézkedés azonban politikai bölcseséggel és előrelátással megvédte az orthodox izr. au-

tonómiát, anélkül, hogy nem-orthodox testvéreinket bármiképpen is érintette volna jogaikban, vagy megsértette volna érzékenységükben.

Ahol a kormány vezetőjénél ennyi politikai bölcsességet és megfontoltságot látunk, ott a Tóra parancsait szem előtt tartó zsidóság természetesen találja a bizalmat. Azért biznunk kell gróf Bethlen szavában, amikor nyilatkozik a numerus klauzusról. Ha a miniszterelnök kijelentette, hogy ez csak átmeneti intézkedés, amely okvetlenül meg fog szűnni, akkor megérdemli, hogy hitelt adjunk szavainak. Mert aki nek bite van, az feltételez becsületességet másban is. Biznunk kell tehát abban is, hogy a gazdasági rekonstrukció alkalmából Bethlen a zsidó kispolgári existenciák életlehetőségéről is fog gondoskodni.

Minden politikától elvontan kérdelem tehát testvéreimtől, mit akartok: békés fejlődésen alapuló, a teljes liberalizmusra vezető konszolidációt, avagy kockázatos, jóra nem vezető deszperado kísérleteket? »Ez a kérdés, választatok!« És választatok úgy, amint ezt hazánk és a zsidóság jól felfogott érdeke kívánja. Ez az érdek jelenleg azonos a gróf Bethlen által vezetett és lépésről-lépésre bevált politikával.

Felsőházi képviselőnk

Írta: dr. Reiner Imre

A rövid törvényszöveg után, ime megjelent a kimerítő végrehajtási utasítás is: hogy a forma teljessé tegye a lényegét.

A törvénynek azt az intencióját, amelyet a két tag által való képviselő hallgatagon is jelezni akart, a végrehajtási utasítás félre nem érthető és félre nem magyarázható szövegezéssel forma szerint is kifejezésre juttatta. Az orthodox zsidóság, amint az eddigi jogállásával, eddigi külön szervezetével másként összeegyeztethető nem is lenne: teljesen önállóan, teljesen függetlenül küldi be a felsőházba a maga lelkes-képviselőjét.

A törvényhozás tulajdonképpen egy régi mulasztását hozta helyre, amikor a most megalkotott 1926. évi XXII. törvénycikkben a többi felekezetek képviselői mellett, az izraelita hitfelekezet reprezentánsainak is helyet biztosított a felsőházban. A zsidóságot már az 1885. évi — a főrendiházról szóló — VII. törvénycikk megalkotásánál is teljes jogszerűséggel megillette volna ez a képviselő. Hiszen az emancipációs törvény már 1867-ben — a XVII. törvénycikkben — kimondotta, hogy: „I. §. Az ország izraeliti lakosai a keresztény lakosokkal minden polgári és poli-

Az igazi életöröm

— A chaszidusz világából —

Mind azt mondják: ez a földi világ! Ez a világ kell nekik, jókedvűek, vidámak akarnak lenni... Örömekre törekednek, az élet kellemes ízét szeretik kóstolgatni...

En meg azt mondom nektek: Öröm az ő hajlékaiban lakik!

Ő az örömök forrása... Belőle sugárzik a vígság... Tudjátok miben rejti az igazi öröm?

A Tórában, micvákban és az áldások cselekedetekben... az igazak lelkében, mindazokban a dolgokban, melyek onnan nyerik táplálékukat, amelyek magukon hordozzák az I.-teni trónus fényét. Azt mondom nektek, hogy erre a világ-

tikai jog gyakorlására egyaránt jogosítottnak nyilvánítatnak. 2. §. Minden ezzel ellenkező törvény, szokás, vagy rendelet ezennel megszüntetik". Ha tehát az izraeliták minden politikai jog gyakorlására már 1867-ben jogosítottnak nyilvánították, miért mellőzték mégis 1885-ben? Annak idején a mellőzést azzal igyekeztek magyarázni, hogy a magyar zsidóság szervezete hiányos. Ez az indoklás már akkor sem volt helytálló. Azóta pedig nemcsak szervezetünkön történtek — 1905-ben — lényeges átépítések, hanem időközben megalkották az 1895. évi XLII-ik recepció törvénycikket, amely az izraelita vallásfelekezetre nézve is a tökéletes egyenlőséget és viszonyosságot iktatta törvénybe azzal, hogy az izraelita vallást törvényesen bevett vallásnak nyilvánította. Az „el nem ismert (türt)”, „elismert” és „bevett” hármasszifrikáció közül, amellyel a magyar törvények a vallásfelekezetek jogállásának különböző fokát megjelölni szokták, az izraelita vallás a recepció törvénnyel a legmagasabb — a „bevett” — fokozatot nyerte el, misem volt természetesebb, mint az, hogy az új felsőházi törvényből a zsidóság kép-

ra bánat és szomorúság nehezedik. Mindent átitat és beburkol a bánat... Mert minek is lehetne e földi világon örülni? Honnan jöjjön ugyan az igazi öröm? Látjátok! Innen van az, hogy még minden dolog megoldásra, megváltásra vár... A rájuk nehezédő bánattól kell megváltani, a merevségtől, melyben minden földi dolog szenved, ha az ő kegyelmének, szeretetének sugara nem érintette!

Ime a bizonyíték:

Mi is iszunk, ők is isznak... De milyen más az ize annak a korty pálinkának a söntésben és milyen egészen más azé, melyet az imaházban iszunk szijüm alkalmával, áttanulmányozott talmudiraktás után vagy akár csak egy »Jahrzeit«-

viselői most már ki nem maradhatnak. Mégis a javaslat eredeti szövegezéséből újból kimaradt az izraelita felekezet.

A magyar zsidóság törvényes és hivatalos vezetőségének többszöri felterjesztéseit honorálta csak a kormány, amikor gróf Klebsberg Kunó kultuszminiszter elnöklése alatt e tárgyban megtartott ankét eredményeként, a magyar zsidóság felsőházi képviselőjének elvi álláspontját magáévátette és ennek a javaslatba való utólagos felvételét megígérte.

Mint hogy a magyar zsidóságban papi hierarchia nincs, kezdettől fogva az volt a kultuszminiszterium álláspontja, hogy — egyháznagyok hiányában — a magyar zsidóság reprezentánsaiként a felekezet élén álló Irodák mindenkori elnökei hívassanak meg a felsőházba. Hiszen a reformátusokat és evangélikusokat — a főgondnokok és felügyelők révén — ugyancsak világi személyek is képviselik. Ebben a tekintetben nézeteltérés az illetékes körök között soha nem is volt, nehézséget csak az látszott sokáig okozni, hogy a kormány eleinte mindössze egytagú képviselőt akart az egész magyar zsidóságnak biztosítani, már pedig a magyar zsidóság törvényes és tényleges szeparáltsága mellett egy pillanatig sem lehetett — orthodox részről — más meg-

napon, sőt, egy egyszerű szombati lakoma »szalesüdesz« után.

Ő náluk alig itatós a pálinka, nincs is kedélyük az ivásnál. Csak a rossz szokás és a jécer horá, a gonosz szellem őríti őket! Ez rábeszéli őket, ők meg hallgatnak rá. Innen van az, hogy csak kortyont isznak és utána eltorzítják az arcukat. Ilyenkor a lelkük is eltorzul ott benn, összehúzódik a fájdalomtól, idővel testük bőre is beesik és olyan lesz, mint a pergament...

De ha mi áldást mondunk arra a pohárka pálinkára, ha azért iszunk, hogy általa I.-teni parancsolatot teljesítsünk, ő, akkor, akkor megváltást nyújt nekik... Ilyenkor oly jól lehet inni, hagyja magát inni; a lélek örül ilyenkor és akar inni!...

oldásról szó, mint arról, hogy őket, még ha csupán időlegesen is, mindenképpen külön képviselőt illesse meg. Az orthodox vezetőségnek ehhez az elkülönített képviselőre való határozott és feltétlen ragaszkodása eredményezte végül azt, hogy a kormány a kéttagú képviselő gondolatával volt kénytelen megbarátkozni. Simának és biztosítottnak látszott tehát, hogy a felsőházi képviselővel kapcsolatban kivívhatjuk azt, hogy az orthodox zsidóság teljes különállását ezentúl egy a magyar Corpus jurisba iktatott törvény is hirdetni fogja.

Az ettől való félelem lehetett nyilván az indító oka, hogy neolog oldalról — lojálisan bevalljuk, hogy nem hivatalos neolog vezető oldalról — hirtelen a legvehemensbb támadást intézték a már előzőleg éppen a neologia hivatalos vezetőségével békés egyetértésben megállapított képviselői módzat ellen. Páratlan erejű harc indult az orthodox álláspont ellen és ellenfeleink fegyvereikben sem voltak válogatósak. Nemlétező közvéleményt és példátlanul hamis statisztikát vonultattak fel ellenünk. A világi képviselőtést politikai motívumok alapján igyekeztek illetékes helyen impossibilissé tenni. A lelkészek útján való képviselő gondolata — hierarchia hiányában — természetesen a válas-

Eldicsékednek, hogy ők illedelmesen esznek...

Hát hogy is lehetne már valaki illedelmetlen, ha merev és komor, mint valami öreg, elhasznált takaréktűzhely, mely immár rég nem látott szikrát!...

Ezért ülnek ők mereven, egyenesen, de hidegen, mint a jég, még a családi asztalnál is. Mert egyik ki nem állja a másikat. Atya és fia nem tudnak egyazon tából enni! Még külön-külön sőtartójuk is van! Hát hol legyen itt az öröm?

Mert öröm a lélekben lakik; és mi haszna a léleknek abból, ha a test falánk?

És ebben rejlik épen a régi, jó idők áldozásainak, továbbá a módszernek és a szegény-lakomáknak titokzatos értelme: azé a szép szokásé, mely szegény

tási formát tette szükségsszerűvé. Itt is ezer helyen kellett védeni a veszélyeztetett orth. pozíciókat.

A régi, unifikációs idők heveségére emlékeztető küzdelem volt ez, amelyet az orthodox vezetőség bár csöndben, de teljes sikerrel vívott végig. Hiába próbálkozták kivetni az orthodoxiát régi, erős pozíciójából. A királyilag elismert két orthodox szervezeti szabályzat, a félszázados joggyakorlat; az egész kettős szervezetre bázisozott, szeparált felekezeti élet; mindmennyi erős bevehetetlen sáncnak bizonyult az orthodox különállás védelmében. És e védelemben — mint akik szakavatottságuknál fogva az orthodoxia igazát és jogait legjobban ismerik — az orthodox álláspontot a legodaadobban támogatta a vallás- és közoktatásügyi miniszterium

A felsőházi választásról szóló miniszteri rendelet

Lapunk múlt számában megemlítettük, hogy a hivatalos lap dec. 1-ei száma tartalmazza a miniszteriumi utasítást arra nézve, miképpen ejtendő meg a zsidó felsőházi tagok megválasztása.

Az erről szóló rendelet fontosabb részleteit itt közöljük.

* * *

Az izraelita vallásfelekezetet az országgyűlés felsőházában képviselő

minden faktora: a miniszter, az államtitkár és az egész illetékes ügyosztály.

Igy sikerült a küzdelmet teljes eredménnyel befejezni és a most megjelent végrehajtási utasítás, mint a törvényt interpretáló — tehát quasi törvényerejű — rendelet, az orthodoxia törvényes szerveinek teljes különállását és szeparáltságát minden eddiginél hatályosabb formában újból és ismételtén kifejezésre juttatja.

Ez az a külön orthodox szempont, amelyet itt kiemelni kellett.

A kormányt és a törvényhozást különben az egész magyar zsidóság részéről csak hála és elismerés illeti, hogy az 1926. évi XXII. törvénycikk az emancipáció és recepció törvényeit méltóan teljessé tette.

selő lelkészek (rabbik) választásánál a választási jog gyakorlására jogosultak a hazai önálló izraelita hitközségek. Fiókhitközségek és egyes városok imaegyesületei, vagy templomi körzetei az izraelita vallásfelekezetet a felsőházban képviselő lelkészek (rabbik) választásában részt nem vehetnek.

Az előző bekezdésben megjelölt

tak neki. Egyik se használt...

Mások azt mondták, hogy gyerekkorában valami utálatos kis állatkát nyelt le. Ez ül annyira a lelkén és teszi bánatossá! Ez ellen se volt orvosság! De a király mindenáron meg akarta menteni a fiát. Igyekezett felvidítani. Vett neki sok arany- és ezüstoffét. A világ minden tájáról hozatott neki szebbnél-szebb ajándékokat. Mindhiába!...

Építettek neki gyönyörű, virágos, ilatos kert közepén palotát. Az utat aranyporral hintették be. Tavát ástak a kert közepén, mit tiszta forrásvízzel töltöttek meg. A tóban hatgyuk uszkáltak, oly tisztán és nyugodtan, mint az igazak lelkei a paradicsomban... Mindhiába! A királyfiu mindegyre azt mondta, hogy e szépséges dolgokon bánatot lát! »A kertü

egy izraelita hitközségek a választói jogot két-két kiküldött által gyakorolják; ezek egyike a hitközség elnöke, akadályoztatása esetén alelnöke, másika a hitközség szabályszerűen megválasztott lelkésze (rabbija). Oly önálló hitközség, amelyben a lelkészi (rabbi) állás betöltve nincsen, csak egy kiküldött, nevezetesen a hitközség elnöke, esetleg alelnöke által gyakorolja választási jogát: oly hitközség részéről pedig, amelyben két egyenlő hatáskörű lelkész (rabbi) működik, az elnök (alelnök) mellett a rangidősebb lelkész (rabbi) vesz részt a választásban. Rabbi (lelkész)-helyettes, vagy vallásnár a választásban kiküldöttként részt nem vehet.

A budapest székesfőváros területén működő, budai, óbudai és kőbányai önnálló kongresszusi izraelita hitközségek és a budapesti orth. önálló hitközség az előző bekezdés szerint szintén két-két kiküldött útján vesz részt a választásban, míg a pesti kongresszusi izraelita hitközség az első bekezdésben említett két kiküldöttön felül további tizenhármat, tehát összesen husz kiküldött útján; e kiküldöttek közül kilencet a hitközség előjárósága a hitközség tagjai közül választ, kilencet — és pedig a hitközség közgyűlése által választott öt lelkészen kívül — négyet, a hitközség többi lelkészei (főrab-

fa bánatosan nő, a tó vize sirdogál a csendben, mintha gyászolna valamit.

A fehér hattyúk meg a halotti ruhákra emlékeztették. Az édes gyümölcsökre, borizú almákra, szőlőre azt mondta: »késérű, savanyú«...

Ha tükörbe nézve, magát meglátta, kétségbeesve kiáltotta: »ugy nézek ki, mint egy halott. Arcomon semmi sincs az életből!«...

De hirtelen minden megváltozott. A királyfi nevetni kezdett... Hirtelen minden széppé és örvedetessé változott. Minden vig életre kelt, a királyfi is...

Mit gondoltok, mi történt? Csekélység!...

Az országuton, mely a királyfi kertje mellett vezetett, egy caddik ballagott, Na-

bik, illetőleg rabbik) közül jelöl ki.

A választási eljárást a kongresszusi alapon szervezett izraelita hitközségekre nézve az országos izraelita irodának az izraelita község kerületi elnökök által választott elnöke vagy helyettese, az orthodox szervezetű izraelita hitközségekre nézve pedig az orthodox izraelita központi irodának a százasbizottság által választott elnöke, vagy alelnöke teljesen elkülvonítva vezeti.

Az autonom szabályok szerint működő és a kormány által elismert szervezetek egyikéhez sem csatlakozott (status quo ante néven fennálló) izraelita hitközségek jelenlegi állapotuk fennmaradásáig szabadon dönthetnek afelett, hogy az izraelita vallásfelekezettel a felsőházban képviselő lelkészek (rabbik) választásánál a két elismert szervezet melyikénél kívánják választói jogukat gyakorolni, avagy a választásban egyáltalán részt kívánnak-e venni.

Az izraelita hitközségek első ízben ennek a rendeletnek életbeléptétől számított harminc nap alatt kötelesek e reájuk nézve illetékes országos izraelita irodához ajánlott levélben kiküldötteiket bejelenteni és a szavazásban résztvevő kiküldötteket külön megbízó levéllel is ellátni; a status quo ante néven fennálló hitközségek a bejelentést az általuk az előző bekezdés sze-

gyon fáradt lehetett és brishez, vagy valami hasonló vallásos cselekedet elvégzéséhez igyekezett.

Holtfáradt, éhes és szomjas volt. Alig állt a lábán, már majdnem elszédült. De az égiek ezt nem engedik...

Mi történik?... Leesik egy alma a fáról, még pedig egyenesen a caddik lábai elé...

A caddik felemeli. Elmondja az áldást, beléharap és már is megtörtént!! Abban a pillanatban elrepült mindenről a bánat, a varázs megtört és minden megtelt örömmel!

Mert úgy van, ahogy mondom: tiszta öröm csak az Ő hajlékaiban lakik!

rint választott országos izraelita irodához teszik meg. A bejelentés kellő időben való megtételét elmulasztott hitközség a választásban nem vehet részt.

Az izraelita vallásfelekezettel a felsőházban képviselő két lelkész (rabbi) választása kijelölés alapján történik. A jelölést első ízben a belügyminiszter által a felsőházi tagok választására kijelölt határidő kezdetéig kell megejteni.

Az orthodox szervezetre nézve a jelölést a szervezet tíz világi és öt lelkész (rabbi) tagból álló tizenötös központi bizottsága ejti meg oly módon, hogy három orthodox lelkészt (rabbit) jelöl.

A kijelölő bizottság elnöke jelötteknek azokat nyilvánítja, akik a kijelölő bizottságban titkosan leadott szavazatok viszonylagos többségét nyerték. Szavazategyenlőség esetén sorshuzással kell eldönteni, hogy kit kell jelöltté nyilvánítani.

Az országos irodák vezetői első ízben a felsőházi tagok választására a belügyminiszter által kitűzött határidőn belül egy és ugyanazon napra tűzik ki a választást és ugyanazon napon be is fejezik; a választás pontos idejét és helyét a kiküldöttekkel előzetesen ajánlott levélben közlik. A kiküldötteknek részben való elmaradása a választás megtartását nem akadályozza.

A választás mindkét szervezetre és status quo ante néven fennálló hitközségekre is akként történik, hogy a jelöltek neveinek kihirdetése után a hitközségek kiküldöttei megbízó leveleik benyújtása mellett szavazataikat zárt borítékban személyesen átadják az elnöknek, aki azokat urnába helyezi. A leszavazottak nevét és hitközségét külön jegyzékbe kell foglalni.

Az országos irodák vezetői az egész választási eljárásról külön-külön két-két példányban jegyzőkönyvet vesznek fel. A jegyzőkönyv egy példánya az országos irodák őrizetében marad, a másikat haldéktalanul a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez kell felterjeszteni, aki azt a felsőház elnökéhez (kor-elnökéhez) teszi át. A megválasztás életfogytiglanig tart.

A MOCSARAK

Írta: **Dr. Dohány József**

מים עמוקים דברי פי איש
נהל נובע מקור חכמה.

„Mély vizeket alkotnak az ember ajkának szavai, de buggyanó folyam az I-teni bölcsesség forrása”.

A szavak, amik az emberek ajkáról ropognak el, a hangok, amiknek a lélekhez semmi közük, mély vizeket alkotnak. Mozdulatlan, feneketlen vizeket, mocsarakat, mikbe, ha a gyanutlan vándor betéved, elmerül benne. Elmerül benne, pedig ő felocsolni akarta benne az ő ványadt lelkét.

A mindennapi élet fárasztó terhe alatt görnyedve, felvillanyozni akarta lelkének ványadt szárnyait, s mindezek helyett vízbe tévedt, melyből hiányzik a hit konzerváló sója. Eme só nélkül mocsárrá lett, melyben felbomlott minden szerves anyag, melyek összefüggő erő nélkül, mérges, lélekölő gázokká lettek.

Kezdede veszed a napilapot, megszokott ujságodat, odamenekülsz, hogy kedélyedet, mit az élet terhe, a robotos munka béklyókba szorított, annyira, hogy majdnem elveszti minden rugékonyságát, hogy ebbe való elmerüléssel felvillanyozzad az újabb terhek elviselésére képessé tegyed. *Elmerülsz benne, de nem felüdtve kerülsz ki belőle.* Lelkedre rakódik eme mocsár sara, mely szárnyaidat, még nehezebbé teszi, olyannyira, hogy képtelenné válna magasabbra szállni. Bukdácsolsz, mert egyik oldalon a megélhetés utáni igyekevs kötele, másik oldalon eme lélekvesztő mocsár gőzei fojtogatnak. Hisz, ha egyebet nem tenne, mint az előforduló eseményeket hűen, minden kíséző kom-

mentár nélkül felsorakoztatná, úgy ahogy azok megtörténnek, leplezetlen a maguk valóságában az ifjuság kezeibe kerülve is éppen elegendő volna, hogy közöttük, talán soha helyre nem hozható pusztítást vigyen véghez. Mert, ki meri állítani, ha bármily finomra is legyen csiszolva — mintahogy nem csiszolta a kultura nagyszerűsége az emberi társadalmat — hogy a társadalom egész mivolta, annak egész berendezkedése, életműködése alapfeltételei, ami Iránk kulturájával azonos?! Ki merné állítani, hogy annak erkölcsfelfogása, légzése, megnyilvánulása, szabványai, céljai és törekvése megegyeznek a mózesi törvényekben alapuló társadalom törekvéseivel és létfeltételeivel.

Hány és hány esetben állnak egymással szemben homlokegyenest, hányszor mered ránk értelmellen tekintettel a társadalom, mert mást merünk vallani, más utakon járunk, más eszközökkel igyekszünk megszerezni az emberi boldogságot. *Gyermekeink pedig tudatlanságukban, élettapasztalatok hijján, ismeretek nélkül, szent Írások alapos ismeretével nem rendelkeznek, a világi tudományokat nem ismerve, eme ujságokat böngészve, vajjon mi eredménye lehet eme szórakoztató olvasmányoknak?*

Te öregedő, ezüstkoszorusfejű, meglelt férfi sem vagy biztos ítéletben, magad nem tudsz eligazodni, vajjon melyik oldalon van az igazság, melyik ut vezet valóban az emberek boldogságához, avagy legalább, hogy nem-e mindkettő helyes-e. Hisz ugyebár ilyen gondolatok is támadhatnak bennünk.

Nem egyszer megtörtént, hogy

két ellentétes ut ugyanazonképp vezetett el az elérni kívánt hegy-csúcsához. Magadnak is a legnagyobb erőfeszítésre van szükség, hogy eme gondolatokat leközdhesd, hogy szilárdan, megingathatatlan maradj a tétel mellett: *נהל נובע מקור חכמה*, hogy egyedül az i-tenfélelem, a mózesi tanok által hirdetett Szent Tanban lefektetett elvek azok, melyek nem engedik, hogy életünk mocsárrá ne váljék, hanem frissen, üdítően patakzó életfolyamat legyen, mely mindig előbbre viszen, míg végre igazán a tökéletes boldogság hatalmas tengerébe to r kollunk. Hogy az ott lefektetett eszmények, az ott megjelölt irány egyedül vezet ama sokat hangoztatott emberi boldogság, oly nehezen elérhető csúcsához, hogy azt hidd, hogy azt hirdessed, hogy haszatalannak látszik, a másik út is egyenesnek, szilárd alapzatnak kell, hogy annak vonalán egy pont legyen, mely szakadékos még akkor is, ha ezt kiindulási pontnál nem is látjuk. Mert oly téveteg az emberi ítélőképesség, annyira változékony a józanság látóhatára, oly sűrűn alávetve a meggyőződés, hogy az életet mindig újabb és újabb változatában lássa, hogy valóban szüksége van egy örökös lelki gyakorlatra, folyton újabb és újabb megerősítésre szorul!

Ilyen körülmények között vélték-e, hogy semmi kötelesség nem

Orth. כשר

CERES

a szokott kiváló minőségben minden fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletben kapható

HUTTER JÓZSEF

Szappangyár **OLAJIPAR** részvénytársaság
Budapest, Erzsébet-körút 6. szám.

Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vásároljon!

Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri- és női-szövetekben — Billiard és játékasztal-posztó

Seidner Lipót

áruházában, Budapest, Kertész-u 43. Telefon: 134-74.

A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalékos kedvezmény!

terhel bennünket közbelépni?

Hagyjuk továbbra is eme legveszedelmesebb mocsarat ott ék-telenkedni ifjuságunk lélekterjei között?

Ott állnak gyermekkorban és gyermekkorban levő ifjaink s kezükben ott lobogtatják ama papirlapokat, akár csak valóban ama ujságok volnának a haladás zászlói s nem látjátok, hogy mily gyanakvó szemmel nézik ők már, hogy otthon mi történik közöttük, nem látjátok, hogy mily vegyes érzelmekkel hallgatják tanítóik magyarázatait.

Ezer és ezer kérdés mered bennük, melynek gyökere mind oda nyulik, eme papiros-mocsarakba! Vigyázattal vagyunk, hogy ne

minden tudománnyal ismerkedjen meg, nehogy ama szellem áldozatául essék, sok minden ismereti lehetőségtől elzárjuk, de a napi sajtó ismeretétől még eszünkbe sem jut megóvni! És ott, ahol eltiltani megkísérlik, ott még erősebb mohósággal vetik arra magukat. Soha még oly önámítás nem volt, mint azt hinni, hogy eme tilalmaknak érvényt tudunk szerezni. Sőt még tovább megyek, ott hol eltiltják őket az ujság-olvasástól, meg vannak arról győződve, hogy ez mit sem használ s az eltilolás csupán takaróul szolgál, nehogy a gyermeket védje, hogy minden nehézség nélkül juthat eme csemege birtokába. De ezekről — majd legközelebb.

A budapesti orthodox hitközség választásai

Mult vasárnap választotta meg a budapesti orthodox hitközség módosított alapszabályai alapján az új képviselőtestületet és választmányt. Ez volt az első választás, amely titkos szavazás útján történt.

A választást óbudai Freudiger Ábrahám hitk. elnök vezette és példás rendben folyt le.

Itt közöljük a megválasztottak névsorát azzal, hogy a csillaggal megjelöltek választmányi tagok is lettek.

Adler Vilmos — Baumann Dávid *Bárkány Armin, Beck Miksa, Benedikt Áron, Berger Sámuel, Bernát Armin, Bernfeld Kálmán, Bialazurker Jakab, Blau Hermann, ifj. Blau Lipót, Blau Miksa (Paulay Ede-u.), Blumenthal Rezső, Bohrer Feiwel, Boxhorn Mózes, Braun Izsák, Brecher Dávid — Czobel Dávid, Csillag Jakab — Dr. Dach Sándor, Davidovitsch Lázár, *Dr. Deutsch Emil, Duschinszki Márkus, — Ehrenfeld Mór (Magyar-u.)

Eisenthal Ábrahám, Engelmann Mór, Ernst Fülöp — Fejér Lajos, Fedrit Adolf, Filut Beinisch, Filut Hermann, Fischer Zsigmond Salamon, Frank József, Fränkel Vilmos, Freuden Schölem, *Óbudai Freudiger Károly, Freund Ábrahám, *dr. Friedmann Izidor, Friedmann Náthán, Fuchs Ignác — Geovits Vilmos, Glancz Sámuel, Glück Bernát, Goldmann Salamon, Golsand Lázár Leó, Grausz Lipót, dr. Groszmann Frigyes, *Grünwald Lipót — Hartstein Jeremiás, Hartstein Lajos, *Heiden Leó, Herczog Adolf, *Herczog József, Hoffmann Nachman, Horn M. Izsák — Káhn Áron (Akácfa-utca) *Káhn-Frankl Samu, Keller Adolf, Kepes Sándor, Klein Adolf (Vörösmarty-u.), Klein A. Arnold (Klauzál-tér), Klein Dávid, (Révay-utca), Klein Ignác (Paulay Ede-u.), Klein Jakab (Vas-u.), Kohn Manó, Kornfein Ábrahám, Kornitzer Imre, Kramer E. M., *Krausz Manó — Lang Károly, *Lebovits Lipót, Lindenbaum Lipót, Lindenfeld József, *Löwy Izsák, Löwy Samu — Mautner Henrik, Miklós Elek, Mos-

kovits Emil, Müller Nándor — Neugewürtz Lipót, Neumann Márk (Buda) — Offenhütter Farkas — Puncz A. Samu — Rabinek Bernát, *dr. Rakonitz Gyula, Rebenwurz Izidor (Király-u.), Renner Dániel, *Rosenbaum Gyula, Rosenbaum Lipót, *Róth Henrik (Rombach-utca) — Salamonovits Géza, Salczér Zsigmond, *Schlesinger Armin, Schlesinger József (Király-u.), Schnürmacher Ignác, Schwartz József (Buda), *dr. Sebestyén Antal, Silbermann Jakab, Singer Lipót, Sonnenschein Á. Jakab, Spiegel Simon, dr. Stein Artur, Stern Saul, *dr. Stern Simon, Sternberg József, Sternberg Z. J., Strausz Mór, *Strauszmann Dániel — *Tauber Simon, Tauber Vilmos, dr. Tegze Gyula — Ullmann Sámuel, Ungár Ábrahám (Laudon-utca) — Weisz Bernát, Weisz Péter (Kazinczy-u.), Wohl Mór (Buda) — *Zucker Henrik, Zucker Mózes, Zwiebel Selig, dr. Zsoldos Zsigmond.

Bir-Adesz és Magdiél frigykötése

„Avimelech elment Jiczchokhoz. Ez pedig szólt: Miért jöttetek ti hozzám, ti pedig gyűlöltetek engem és elküldtetek magatoktól. És ők szóltak: Azt láttuk jól, hogy az Örökkévaló veled volt s azt mondtuk, legyen csak eskü közöttünk és közötted és kössünk frigyot, hogy ne tégy velünk rosszat, mint mi nem nyultunk hozzád... Te vagy most az Ur áldottja... És készítet nekünk lakomát, ők ettek és ittak. Reggel felkeltek korán és megesküdték egyik a másiknak.“

Erre a bibliai jelenetre (Berésisz 26) emlékeztet, amit palesztinai lapok írnak a Bir-Adesz arab falu és a Magdiél zsidó gyarmat vezetősége között megkötött szövetségről.

Ugy kezdődött a dolog, hogy a

לזכר עולם יהי צדיק Groszberg Lipót emlékezése

Gottlieb Sámuel tolcsvai főrabbi gyönyörű héberségű levelet intézett főszerkesztőnkhez. Többek között azt mondja: A Megdicsőült elhunytával nagy úr támad az orthodox zsidó közéletben, ő ismerte az orthodoxia érdekeit és bajait, mindenható bevilágított tolálával, teljes erővel küzdött a zsidóság félrevezetői ellen és rámutatott azoknak az álarcára, akik jámbor képpel akarják becsempészni kárhuzatos tanaikat a zsidóság táborában. A hithű zsidóságnak vigasza lehet, hogy a kipróbált zászló a megdicsőültnek fia vette a kezébe és a Zsidó Ujság hajóját a Talmud és a hagyomány tengerén fogja irányítani a szent Tóra és törvényeinek iránytűje szerint.

A főtisztelendő rabbi ur végül akrosztichonos, a verssorok elején az Elhunyt nevét (ארי גראסבערג) feltüntetve költeményben jellemzi Groszberg Lipótot s a halálában a zsidóságot ért veszteséget. Halvány prózában adjuk vissza magyarul a nemes veretű verset, a melynek eredetijét is közöljük.

קינה על מות ר' ארי גראסבערג זצ"ל.
מאת הגאון הרב מהור"ר שמואל גראסבערג שליט"א אב"ד דק"ק ט"א ל"ט ש"ו ו"א יצ"ו.
א"י מסבנו עלה מרומים
רבה התאני במהנה העברים;
יגון ואבל היינו כיתומים,
דגור כבה מי יפקח עיני עורים;
גלה ונסע דודי איש תרומות,
רב ריב הי עם בניו התורה;
אורו האור במוני נעומות;
סתרי הקהלות גלה כחשכה כאורה,
בלי חת לחם בלי מורא ופחד,
עתונו הומוי הי מחמד הראים,
רבות פעל ההודים לאחד,
גבור נפל מי יקום לנו עם מרעים!

Magyar fordítása:
Az oroszlászövü a földből a mennybe emelkedett
nagy a fájdalom mindenütt, ahol még zsidók laknak
bánatos és mély a gyász, árvák lettünk elhunytával
elaludt immár az ő félye, ki fogja megvilágítani a vakok szeméit?
elment visszajöhethetlenül az emelkedett lelkű és erényű
küzdötte az Ur harcát a szent Tanunk megsértőivel
ám fénye szolid is volt, kedves békességet árasztott
a köz javára, bajára, egyaránt rávilágított
félelmet nem ismert, ha közért harcolni kellett
a hithűek szivéből beszélt egykor hirlapja
a jámborok törekvéseit egy cél felé irányítá.
Elesett a hős, ki harcol ezentúl a rosszakkal érettünk?

Benedikt szombathelyi főrabbi meleg szavakban részvétét fejezi ki a családnak. Groszberg Lipót hirtelen elhunytá olyan a zsidóság szempontjából, mint „a nap lenyugta déli órában“. A főrabbi ur ismerte személyesen is az elhunytat és alkalma volt kiismerni valóságát, a zsidó közért való önzetlen és lobogó szeretetét.

A mádi hitközség nevében Fried Bernát elnök fejezi ki együttérzését s ama reményét, hogy Groszberg Lipót szellemi öröksége, a Zsidó Ujság megmaradt az orth. érdekek nagyhatású szószólója.

Fuchs Lipót biharkeresztesi főrabbi, mint az elhunyt rokona, szerkesztőnkhez intézett (késve

Felhívom t. Cim figyelmét, hogy a 20 év óta fenálló

PAPPER DEZSŐ BUDAPEST, VII., Dob ucca 19. szám.

cégnél a következő Ia. minőségű orth kóser árut kaphat gyári áron: L. Schmerling-féle svájci dobozos sajtót, valódi svájci ementáli sajtókat, valamint legjobb belföldi viktória kóser sajtót, lipói módra készült turót, leveskockát, kóser csokoládét, „Hungária“ kóser szappant, ceres ételzsírt stb. Naponta postai szétküldés.

Retorta és Bogsa
F A S Z É N
Köszén
WEISZ és VIDOR
Budapest-Józsefvárosi pályaudvar
Tűzifa
Telefon: J: 11-31, J. 72-79. és J. 114-27. — Kőbányai-út 8. szám. (Ganz gyárral szemben.)

érkezett) szép héber levelében fájdalmas szavakkal vesz bucsut hön szeretett nagybátyjától. BölcS Salamon király szavait alkalmazza, amidőn kifejti, hogy

אחד מאלף מצאתי

Ő egy volt ezer közül a törhetetlen vallási bajnok, aki saját valóságos családi életével illusztrálta legékesebben az általa tollal hirdetett szent igéket. A főrabbi ur végtelenül fájlalja, hogy nem jutott osztályrészül a levélben való részvétel, ill. heszped tartása — s a családdal együtt a magyar orth. zsidóságot ért pótolhatatlan veszteségnek Jeremiás szavaival ad kifejezést נפלה עטרת ראשנו „lehullott fejünk koronája“.

Végül felkéri főrabbi-kollegáit הרבנים הגאונים hogy a megboldogult örökét a ZSIDÓ UJSÁG-ot hívek között propagálják, terjeszték, hogy az elhunyt által meggyújtott fátyla soha ki ne aludjon!

A 104. receptet tartalmazó könyvet ingyen és bérmentve küldi:
DR. A. OETKER,
Budapest, VIII., Conti-u 25.

Ne használjon mást, mint az **olcsó és כשר „SUNLIG“**!

Folyékony fémtisztítót, mert tiszta növényzsírból készül és egyaránt használható tejes, zsíros és parve alpaca és ezüst kanalakhoz, tálcához, rézmoszárhoz, sparherd rézvereteihez stb. — Viszont-elárusítóknak 36 doboztól feljebb fco-fco szállítok. — Megmártózt árajánlással szívesen szolgálók.

Fellner Manó
Szombathely.

KIDÜS HASÉM

Amolyan paraszt Mefisztó volt Pista bácsi. Nem tükör előtt sajátította el az ajkak gunyoros görbülését; nem a szinpadri intrikustól tanulta a nyertő, bosszantó kacagást, de igazi, I-ten kegyelméből való — Sátán volt ökelme. Már külső alakja is: dacosan előre hajló, deresedő feje, bozontos öszszenőt szemöldöke, fenyegetően villogó, kancsal kis szeme, örökös félig nyitott kékesfekete ajka, szinte titokzatos félelmet gerjesztett az emberekből. Gyermekkoromban legalább, jól emlékszem, szepegeve bujtam a rekesz mögé, ha találkoztam vele az uccán.

Pedig nem bántott az senkit, száját is csak ritkán nyitotta ki, de merev tekintetével zavarba hozta, egy megsemmisítő mozdulattal lehetetlenné tette az embert.

Nagy János gazduram például már biztosra vette, hogy bíróné a parasztok közé sompolyog egy ostorsuhintást utánzó kézkanyarítással, egy ördögi rőfögéssel észébe juttatja a népek, hogy a gazdag paraszt apja a falu pásztora volt. A kissé pálkás választók éktelen hahotába törnek ki és Nagy uram bírósága kutba esik. És Pista bácsi el se mosolyodott...

Különben ez nem tartozik ide, mert Pista bácsi ritkán avatkozott „közügyekbe“, az ő fantáziáját leginkább a zsidók izgatták. Vasárnap délutánonként ki szokott állani a kocsma elé, a fiatalság körülvetve s ő mindig tudott valami izgága, vagy kacagató mókát a „jebuzeusokról“.

Ahogy a térhez közeledem és észreveszem a falu legényei között, eszembe jut utolsó találkozásunk. Akkor is valahonnan idegenből kerültem haza s sétaközben a cso-

port előtt haladtam el. Pista bácsi tetőtől talpig végignézett és kajánul dörmögte:

Hm, ilyen zsidó a zsidó! Végigkoldulja a világot, aztán hazajön urnak.

A legénység elröhögte magát, de Pista bácsi el sem mosolyodott.

No hát ezt el akartam kerülni, azért félre fordítottam az arcom s kezdtem makacsul az égen uszkáló bárányfelhők iránt érdeklődni.

Tompa csizmadobbanásokat haloltam a hátam mögött közeledni, de nem fordultam vissza, míg egyszer csak rekedtes hang ütötte meg a fülemet:

— Jó napot ifju ur!

Ő áll az oldalam mellett, kalapját még állandóan a feje felett tartogatja, jobbjá meg bizonytalan reflexmozgásokban szalad ide-oda. Észrevettem a bátortalan közeledni akarás e belső küzdelmét és kezet nyújtottam neki:

— Adjon I-ten bácsi!

Nagyon meg volt tisztelve a paraszt. Olyan zavarba jött, hogy alig birt szóhoz jutni, csak köhögött, nyelt és köszörülte a torkát.

— No meséljen valamit, hisz maga sok mindent tud... a követválasztás... a pap nevelőnöje... szoltam, hogy megoldjam a nyelvéf.

— Hiszen én is ujságot szeretnék hallani a nagyvilágból. Mindig kérdeztem a ténsurtól, mikor jön haza az ifju ur. Sokszor elbeszélgetek vele, olyan fáin ember, hogy kevés olyan zsi... olyan ember van a faluban, de még a világon is, mint az ifju ur édesapja.

— Persze, persze Pista bácsi, szoltam csodálkozva a nagy változáson. Hogy is történt a dolog?...

Mert tudtam, hogy valami történt, ami előtt még ez a keménynyaku paraszt is meghajol. (Folyt. köv.)

Orthodox rabbiképviselet a felsőházban

Irta: Dr. Friedmann Izidor a budapesti orth. Chevra Kadisa elnöke.

Az a körülmény, hogy a magyar zsidóság a hivatalos képviseletére 2 helyet nyert a felsőházban, nagyjelentőségű a magyar zsidóság és a Bethlen-kormány közötti viszony kialakulására. Ez a jelentőség természetesen nem politikai, mert eszembe sem jut elgondolni, hogy a zsidóság 2 képviselője közül bármelyik vagy mind a kettő valaha is abban a helyzetben lesz, hogy kiemelkedő állásfoglalás, vagy politikai beszéd által egy tárgyalás alá kerülő törvényjavaslat sorsát bármiképpen is befolyásolhatná. A felsőházi képviselet számunkra nem a politika, hanem a zsidóság értékei területén fekszik, mert emlékeztet bennünket a zsidóságnak háboru előtti jogi helyzetére, a mely a háboru után a féktelen izgatás által tévutra billent és most gróf Bethlen kormányelnök okos és államférfiúi intézkedése nyomán helyes útra terelődött.

Eppen ezért az orthodoxia felsőházi képviseletének nem politikai, hanem az orthodox vallásossági szempontból adódó értékeivel akarok és sorokban foglalkozni. És hogy ezt ma és ezen a helyen teszem, ez elsősorban azért történik, mert mint a 100-as országos képviselet eddigi tagja, kötelességemnek tartom állásfoglalni e történelmi jelentőségű kérdésben, annál is inkább, mert a legnagyobb sajnálatomra nem adatott mód a 100-as bizottság tagjainak, hogy gyűlés keretében foglalkozzanak e kérdéssel és így e bizottság tagjainak eo ipso megadott a szabadságuk, hogy véleményüknek, aggályaiknak és javaslataiknak más módon adjanak kifejezést.

Ami a magyar zsidóságnak a kormányhoz való viszonyát illeti, semmiféle elfogulatlan zsidó ember — hacsak pártkötélék nem korlátozza álláspontját — nem tagadhatja, hogy gróf Bethlen eme aktus által tanujelét adta bátorságának, liberális intencióinak és ama óhajának, hogy igazságot szolgáltasson a zsidóságnak. E körülményből természetesen még ma a zsidóságra az a kötelesség hárul, hogy bizalommal viseltessék gróf Bethlen iránt, intencióit méltányolva készséggel álljon melléje és segítse a konszolidáció munkájában.

Ha a 100-as bizottságnak alkalom adatott volna állásfoglalásra, akkor ez a szempont bizonyára kifejezésre is jutott volna és ebben az esetben valószínűleg elkerülhető lett volna, hogy gróf Bethlen neolog oldalról informálva és befolyásolva olyan intézkedéseket fogantatosítson, melyek megfélemlenek belső okokból a neologia egy részének, de az orthodoxia erkölcsi érdekeire minden tekintetben nagyon károsak.

Az orthodoxiára nézve ugyanis rendkívül káros sőt egyenesen elfogadhatatlan, az a megszorítás, hogy a felsőházban csak

rabbik képviselhetik a zsidóságot. Benső meggyőződés, hogy hacsak nem sikerül most vagy később a kormánynál kieszközölni, hogy az orthodoxiának szabadságában legyen a felsőházba nem-rabbi, de természetesen erre méltó képviselőt küldeni — sokkal üdvösebb volna, ha az orthodoxia nem érne a jogával és nem választaná meg felsőházi képviseletét.

Hogy ezt kellene tennünk, erre nagy horderejű okaink vannak a jelenre nézve is, de különösen a jövőre való tekintettel, ha nem tévesszük szem elől azt az óriási lényegbe vágó különbséget, amely a rabbiság értékei szempontjából orthodoxia és neologia között fenforog.

Minden orthodox ember tudja, hogy a rabbi értéke, nagysága, tekintélye és jelentősége az ő vallási tudományában rejlik, azaz abban, hogy mennyiben sikerült neki behatolni az egyetemes zsidó tudományba, a mely tudományos kutatás az életerő, tevékenység javarésztét absorbeálja és igénybe veszi, továbbá az ő vallásosságában, az ő életmódjában, amely nem egyéb, mint állandó istentisztelet és a Szenttanban való buvázkodás, ugyszólván lehetetlen, hogy ily egyéniség abban a helyzetben lehet, hogy annyi világi rutint szerezzen, amennyi egy felsőházi képviselet, külsőleg is méltó betöltéséhez is szükséges.

Mivelhogy mind e tehetségek és szellemi sajátosságok nem szerepelnek neolog rabbinál mint elengedhetetlen kellékek, önmagától adódik az, hogy a külvilág előtt a felsőházban a neolog rabbi fölénybe kerül az orthodox rabbival szemben. Ez pedig nem feltehető meg az orthodoxia érdekeinek és így az az elv, hogy az orthodoxia képviselője is csak rabbi lehet, számunkra kivihetetlen. Mert ez az elv értékelését jelentené az eddigi orth. rabbinikus értékeknek. Felső, hogy minden nagy orth. hitközség a jövőben rabbija megválasztásánál nem talmudi tudományára helyezné a fősúlyt, hanem természetszerűleg egyénisége külsőségeire, politikai rutinjára és más egyéb oly dolgokra, a melyek az igazi orth. érdekeket lefokozzák. A rabbi hivatás a mely eddig a belső nevelés, a vallásos élet bensővételére és erősítésére szempontjából nyert tiszteletet és hódoló megbecsülést, a politika fórumára hurcolva elvilágiasodik és veszít értékéből. Így tehát az az intézkedés, hogy csak rabbi képviselheti a zsidóságot a felsőházban, nem emeli az orth. rabbiság értékét, hanem ellenkezőleg: az értéklésbe az orthodoxiával ellentétes és így számára lefokozó és ártalmas motívumokat vegyít.

Ha azt akarjuk, hogy az a hódoló tiszt-

telet, amellyel nagy rabbijaink iránt viseltünk vallási területen levő kiválóságuk miatt a jövő nemzedékben se szenvedjen csorbát, az orthodoxia felsőházi képviseletét nem szabad engednünk a rabbikon korlátozni. Ez a látszólagos paradoxon az őszinte orthodox álláspontot fejezi ki.

ארטה כשר
Vénus ételzsír

Snyders győrszigeti orth. főrabbi ur hechserevel ellátva

Vénus ételolaj

kiváló minőségben minden fűszer, csemege- és élelmiszer-üzletben kapható

Gyártja:

OLAJMŰVEK R. T.

Kohn Adolf és Társa

Győr—Budapest

Báthory uccsa 5. Tel.: T. 8—22.

Képviselet:

Sussmann Lipót és Társa

Telefon: „Ujpest“ 161

— Segítsetek. (Levél a szerkesztőhöz). Mint a Zsidó Ujság hű előfizetője bátor vagyok felkeresni Szerkesztő Urat egy nagy miczvora. Kegyeskedjék a következő közleménynek helyet adni a Zsidó Ujságban.

„Egy 86 éves szigorúan vallásos asszony (ösv. Blumenthal Doborah), aki 2 év óta fekszik gutaütésben az egyetlen rokonnál (Steiner Józsefné, Vác, Ambró u. 19. sz. a.), aki maga is szegény és beteg, egyszobás lakásban a legnagyobb nyomorban ápolás nélkül. Könnyörög ócska fehérnemű, ágynemű, élelmiszerek és betegápolási szerrekért. Budapesti adományozóktól a legkisebb adományt is elhozza“.

Életmentésről van szó!

Blau Jónás

VII., Wess.-u. 13. félem. 2

GALLÉROKAT,
frakk mellényt új eljárással 8 óra alatt is
KIFOGÁSTALANUL TISZTÍT

a „KIRÁLY“ gőzmosoda, kelmefestő és vegytisztító
IV., Magyar-u. 6., V., Bálvány-u. 23., VII., Király-u. 15.,
VII., Dohány-u. 20. Telefon: 191—33.

A vidék részére külön postaosztály

Ugyanolt a legkiválóbb vegytisztítás és kelmefestés.

Az új tisztítási eljárás folytán a gallérok háromszor annyi ideig tartják meg épségüket mint eddig.

H I R E K

NAPTÁR

שבת פ' ויגש ו' טבת

שבת kezdete (Bpest): 3 óra 45 p.
 שבת kimenetele „ 4 „ 30 p.
 Szerdán: Aszoró-betévész böjtnap.

— Az orth. főrend választása.

Mint illetékes helyen értesülünk, a választás január 6-án fog lefolyni. Előzőleg a 15-ös központi bizottság fogja a jelölést foganatosítani. Eből az alkalomból közöljük a központi bizottság tagjait. *Világi tagok:* Óbudai Freudiger Ábrahám, Óbudai Freudiger Lipót, Korein Dezső, Paskusz Károly (Csorna), Bernfeld Sámuel (Debrecen), Schwartz Izidor (Győr), Mandula Mór (Miskolc), Friedmann Hermann (Mándok), Steiner Vilmos (Pápa), Rappaport-Hartstein Majer (Sátoraljaújhely), Lipsitz Adolf (Sátoraljaújh.), Weisz Gáspár (Tiszafüred). *Rabbi tagok:* Reich Köppel kir. tan. (Budapest), Grünfeld Simon (Büdszentmihály), Strasser Salamon (Debrecen), Rosenbaum Mózes (Kisvárdá), Benedikt Márk (Szombathely), Silberstein Jósua (Vác).

— **Rabbibeiktatás.** A sebesi (Sáros megye) hitközség szép ünnepély keretében iktatta be új rabbiját, Feldbrand-ot.

— **Harc a szipinkai rebbe körül.** Miután Teutelaum רב יראל נ"ו főrabbit Irsaváról Nagy-Károlyba választották meg, a megüresedett rabbiszékbe a szipinkai (szaploncai) rebbe hívei mesterüket akarják megválasztani. Nagy ellenpárt is keletkezett, amely elkeseredetten harcol ez ellen.

— **Magyar és zsidó kisebbségek képviselői egy fronton.** A fasiszták letartóztatták dr. Jozsip Wilfan képviselőt, aki Olaszországban a szlovén-horvát kisebbség jogaiért küzdött. Wilfan igen nagy szerepet játszott a nemzeti kisebbség jogaiért küzdők között, akik Genfben állandóan üléseznek

és most is a harmadik kongresszusukat készítik elő. E nemzeti kisebbségek képviselői a sajtó útján szimpátiájuknak és együttérzésüknek adnak kifejezést a letartóztatott iránt. Hangsúlyozzák, hogy éppen dr. Wilfan volt az, aki állandóan azt hirdette, hogy a nemzeti problémákat kizárólag nemzeti tolerancia útján lehet megoldani. — Erről az esetről, amely a magyar-zsidó olvasó nézőköréből egy kissé távol esik, azért teszünk említést, mert a rokonszervi nyilatkozatot Szüllő Géza magyar kisebbségi előadó Szlovákiában és Leo Motzkin a zsidó delegációk bizottságának elnöke írták alá.

— **Ferencz József emlékünnepély.** A nagy fejedelem elhunytának 10. évfordulóján a fegyverneki templomban, amelyen az összegyűlt álatos hívek szoltárokát énekeltek és a lelkiüdvő könyörgést Liebermann A. rabbihelyettes mondta.

— **Szijumünnepély Debrecenben.** A debreceni Tiferesz Bachurim az elmúlt szombat este a Keszübesz traktátus befejezése alkalmából szépen sikerült szijemt rendezett. A szüdasz micvo jelentőségét emelte Strasser Salamon főrabbi urnak hatalmas szónoklata, melyben ragyogó charifusz és magidusz kapcsán felhívta az ifjuság figyelmét a tanulás fontosságára és tüzes szavakkal buzdította a Chevra Tiferesz tagjait szorgalmas tanulásra. Weinberger Eizik, a tanulmányfolyam előadója, mély tudásra valló charifeszt mondott, majd pedig Jungreis Nándor, a tehetséges fiatal tokaji főrabbi ragadta el a hallgatóságot ötletes magidüsszel fűszerezett charifusz előadásával.

— **Zsidó ipariskola Szabadkán.** Az Agudasz Jiszroél jugo-

szláviai fiókszervezete, a Keren Hachinuch, zsidó ipariskolát létesített Szuboticán, a melyben szombatot tartó vallásos iparosokat akarnak nevelni.

— **A jiddis ellen.** Tel Avivban a héber nyelvművelő társaság kérelmére elhatározták a könyvnyomdászok, hogy nem nyomtatnak oly jiddis könyvet, a mely palesztinai közönséghez fordul, mert azt akarják, hogy a palesztinai közönség szokja meg a héber olvasmányt.

— **Chanuka ünnepély.** A budapesti kerületközi Talmud Tóra Garay-utcai iskolája vasárnap este Nissel Mór rendezésében sikerült chanukaünnepélyt rendezett. Az ünnepi beszédet dr. Groszmann Frigyes ügyvéd tartotta.

— **Egy huszti zsidó leány kolostorban.** Gottesmann Éliás huszti kereskedő 17 éves leánya eltűnt. A kétségbeesett család mindenütt kerestette, eredménytelenül. Egy szép napon egy parasztfiu azt jelentette, hogy az eltűnt Etel Kirand falu görög keleti kolostorában van. A csendőrségnek csak erélyes fellépés után sikerült Gottesmann Etelt kihozni a kolostorból, ahová a leányt állítólag egy pápa vitte el erőszakkal.

— **Lloyd George »mazeltov«-ja.** A volt angol miniszterelnök a múltkor résztvett Londonban egy banketten, a melyet a londoni zsidó kórház vezetősége rendezett. A banketten felszólt Rothschild báró és elmondta, hogy 20 év előtt egy Berliner Izsák nevű zsidó egy londoni közkórházba került, ahol nagy szeretettel ápolták, de mégis igen sokat szenvedett a környezet miatt. Ezért elhatározta, hogy mihelyt meggyógyul, propagandát csinál egy zsidó kórháznak. A szegény Berliner megható példáját adta az erre a célra szükséges

áldozatkészségnek. Utána Lloyd George szólalt meg és kijelentette, hogy vallási okokból is bámuloja a zsidóságnak, a mely hagyományaihoz ragaszkodik. Dicsőíti a jelenlevő Reading márkít (Isaac Rufus) India volt alkirályát, minden idők legkitünőbb helytartóját. Lelki szükségletet érez, hogy a zsidó hitközségnek egyszerű jótékonyági intézményéhez „mazel-tov“ üdvözlét mondjon.

— **Politikai offenziva Anglia ellen.** A cionista pártban van egy radikális csoport, a melynek élén Jabotinsky áll. Ez a sokat próbált, romantikus hajlamú férfiú uton-utfélen azt hirdeti, hogy a jelenleg cionista vezetőség erőtlén, mert Angliával szemben engedékeny. A legutóbb Palesztinában járt, most pedig Berlinben újból nagy beszédet mondott Anglia neutralitása ellen a palesztinai kérdésben. Nem elég — mondotta —, hogy Anglia tűri a kolonizációt. Nem elég, hogy tűri, hanem segítse elő aktíve. Angliát erre kényszeríteni kell. — Csak épen azt nem árulta el Jabotinsky, hogy milyen kényszerítő eszközöket kellene alkalmazni Anglia ellen?

— **Peszachi-cukor Szlovénkóban.** A régi Magyarországon tudvalevőleg a nagysurányi cukorgyár állította elő a peszachi cukor-szükségletet. A békekötés után a pozsonyi szlovák orthodox iroda felügyelete alatt ugyancsak ott készült az ünnepi áru. Mivel a munkácsi főrabbi nincs jóban a szlovénkói irodával, ő maga gyártat cukrot saját felügyelete alatt a terebesi cukorgyárban.

— **A főrabbi lemondása a felsőházi képviselétről.** A román szenátusnak tekintélyes tagja, Zirelsohn főrabbi állandóan nagyhatású beszédeket tartott a román antiszemizmussal szemben. Miután a múltkor David Fallik zsidó diákok

egy román hulián ifju megölte, Zirelsohn kellő megvilágításba helyezte ezt a szomorú esetet. A beszéd olyan kényelmellen volt a szenátusnak, hogy elhatározták, hogy nem közlik a beszédet a hivatalos naplóban. Erre a zsidó szenátor megbotránkozása jeléül lemondott tisztségéről.

— **Társasvacsora.** A budapesti északi kerület választó polgársága a múlt héten a Kereskedelmi Utazók Egyesületének disztermében társasvacsorát rendezett az egységspárti képviselőjelöltek tiszteletére. Megjelentek Ugron Gábor v. miniszter, Siegescu József prelátnak, Morvay főispán, Petry Pál államtitkár és az orthodox hitközség tagjai közül vagy háromszázan. Óbudai Freudiger Károly üdvözölte a megjelenteket s leszögezte azt a tényt, hogy a jelenlevő polgárok ragaszkodnak a liberális vívmányaihoz és a liberális napjainak felsugárzását látják az északi kerület kormánypárti jelöltjeiben. A beszédre Ugron Gábor választott s kijelentette, hogy az orthodoxia tiszteletét az atyjától vette át hagyományképen. Id. Ugron Gábor hűséges katolikus volt, de magánéletben is jó barátságban volt orthodox vallásosságú férfakkal. A régi liberális eljövételét csak Bethlen politikája teszi lehetővé. — Ugyanilyen értelemben szólalt fel Siegescu József, aki 30 éves multjára hivatkozott, amely idő alatt mindenkor liberális elveket vallott. — Utánna Déry Géza tartott nagyszabású beszédet. Tiltakozott ama rágalmozó hír ellen, mintha ő hitét elhagyta volna. Egész életében önérzetes zsidó volt, aki mindenkor küzdött a zsidó vallásu magyar állampolgárok jogaiért és most is azt teszi. Igen meleg szavakkal ünnepelte azután Hartstein Lajos, az orthodox iroda alelnöke a jelenlevő Petry Pál kultuszminiszteriumi államtitkárt, aki egész működésével fényes tanujelét adta felekezeti elfogulat-

lanságának és nemes liberáliszmusának. A társasvacsora késő éjjel ért véget.

— **FELHIVJUK t. olvasóink figyelmét** Fellner Manó ur mai számban közölt hírdetésére. Fellner ur, ki a boldogult sátoraljaújhelyi rabbi זצ"ל fia és kaszusz tekintetében teljesen megbízható, egy eddig hiányzó cikket, kóser, folyékony fémtisztítót hoz forgalomba, melyet bizonyára minden hithű háztartás szívesen fog venni. Minden házban akadnak fém edények, mint rézmoszár, alpacca- és ezüstkanalak, spärherd rézverete, tálcák sib., melyeket kóser, folyékony vagy paszjaszerű fémtisztító hiányában kevésbé alkalmas és a fémeket rongáló pótszerekkel kellett eddig tisztítani. De ettől eltekintve oly háztartásból, mely kizárólag kóser fémtisztítót fog használni, ki lesz kiűszöbölve a זש"ש hogy a nem zsidó alkalmazott kényelem szempontjából kóser edényeket nem kóser zsidó kóser tartalmazó fémtisztítóval fénysít. Részünkről is kérjük t. zsidó testvéreink pártfogását, melyre Fellner ur minden tekintetben méltó. (Szerk.)

— **Mózes élete.** Most hagyta el a sajtót Vágó Géza, az ismert író könyve, a bibliai Mózesről. A remek képekkel díszített kétszázoldalas mű, Mózes életét és tanításait adja, regényszerű formában, úgy hogy azt felnőttek és a serdülő ifjuság is legszebb olvasmányának ismerhet el. Minden zsidószív megdobban a költőileg megírt könyvre, amelyben a zsidók nemzeti hőse Mózes, ki az egész világ vallásérkölcsei alapját megteremtette, gyönyörű beállításban szerepel. A könyv kétféle kiadásban jelent meg. Számozott kiadás 220 ezer korona. Ugyanolyan fűzve 130 ezer koronáért megrendelhető Herkules kiadó Aréna út 19. Telefon J. 80—12. Kapható minden könyvesboltban is.

— **Értesítés!** Azon i. t. előfizetőink részére, kiknek „Bosztanai“, c. regényünket e hét elején el kellett volna küldenünk, közbejött technikai akadályok miatt, csupán most áll módunkban azt b. címükre eljuttatni. A kiadóhivatal

FIGYELEM!

Uj, szigoruan kóser étterem nyílt meg. A nagyérdemű fogyasztóközönség b. figyelmébe ajánljuk ujonnan megnyílt, modernül és fényesen berendezett, szigoruan orth. kóser éttermünket (VI., Vasvári Pál-u. 8.), hol mérsékelt árak mellett kitünően étkezhet és figyelmesen kiszolgálják Reggeli és oszonna kávé. Házon kívül is. Előfizetők előnyben részesülnek. Menü 24,000. Kis menü 18,000

Stern Sógorok
 VI., Vasvári Pál-u. 8.
 Telefon: L. 921—38.

SIRKÖVEK

A legolcsóbb és legjobb kaphatók!

ADLER J. sirkőraktárában
 Budapest, VII., Károly-körút 7.
 Szombaton és ünnepeken zárva.

Hajszalakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta

Budapest, Andrásy-ut 38.

„Miracle“

hajeltávolító-szer szétkül-dése utasítás-sal.

Összes szépséghibák kezelése. (Arcápolás olcsó bértrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. (Kérje legújabb prospektusom.)

A ki a Szombatjont látta

Londoni lapok jelentése szerint a vahabita szultán hadseregének egyik legvitézesebb rétege egy arabiai zsidó törzsből rekrutálódik. Zsidó törzsekre akadtak Afganisztánban, Észak-Afrikában, ami azt bizonyítja, hogy az első chorban szétszórta a 10 zsidó törzset Perzsiától Marokkóig terjedő területre. Az első férfi, aki Izrael ilyen szétszórójairól hirt adott Eldad Hadoni volt 890 körül. Amit tudunk róla, az olvasható a Széfer Eldad Hadoni c. héber könyvben, valamint abból, amit a híres szurai gaonhoz, Mar Cemach-hoz írtak az északafrikai Kairuván község emberei.

A X. század vége felé feltűnt Egyiptomban egy kitűnő héberiséget beszélő férfi, aki a Dán törzsből való Eldadnak nevezte magát. Csodálatos dolgokat beszélt a Bené Mojséről, a tiz törzsről *עשרת השבטים* s olyan törvényeket hivatkozott, amelyet Josua és Osniél hagyományozott.

Eldad elmondta, hogy Dán törzse három más törzsszel: Nafthali, God és Osér törzsével egyetemben Aethiopiában és Dél-Ázsiában önálló, héthavi jársny területen birodalmat alapítottak. Dán törzse már Salamon király idejében vándorolt ki Aethiopiába, hogy ne legyen neki részt venni a Juda és Izrael közötti testvérharcban; később az aszir hódítások és Sojmrojn várának eleste után az említett három törzs is hozzájuk csatlakozott. Mózes fia, a leviták virága is a négy törzs területének határán telepedtek le. Ama leviták utódai ők, kik

על נהרות בבל
Babilon vizemél hárfáikat az Eufrátes-menti fűzfákra aggatták és vonakodtak szentségtelen földön dalolni. De amidőn az asszirok mégis kényszeríteni

akarták a dalolásra és hárfajátékra, inkább ujjaikat harapták szét, sem hogy azokkal hárfáikat pengették volna. Ekkor egy felhő a magasba emelte és elvitte őket Chavila földjére. Hogy I-tennek e kedveltjei kellő biztosságban legyenek, folyamképződött lakóhelyük körül, mely víz helyett köveket és homokot hőmpölyögtet medrében káprázatos gyorsasággal és fűlsiketítő zajjal. E kőfolyam, melynek neve *סמבטיון* Szambátion, a hétnek csak hat napján működik, szombatnak napján pihen és sűrű felhőfátyolba borul, úgy hogy senki sem kelhet át rajta. Még a szomszéd izraelita törzseket is csupán a folyam partjairól láthatják, de velük összejönni nem tudnak. Területükön csupán csak tiszta állatok vannak, vad ott nem tanyázik.

A négy törzs — így regél Eldad há-Dáni — nomád életet él, jól értenek a fegyverforgatáshoz, hogy a szomszéd pogány törzsek ellen védekezessenek. Közös király uralma alatt állanak és közös főbirájuk van, ki a gonosztevőkre a bibliában előirt büntetéseket szabja.

ארבע מיתות בית דין
A bator és harcra termett férfiak a határokat őrzik, egy-egy törzs három hónapon át; a harc képtelenek a törvény tanulmányozásával foglalkoznak. Nyelvük tiszta héber; csupán a bibliát ismerik, a misnát és talmudot nem. De azért van egy talmudjuk is, azaz a hagyományok egy gyűjteménye, mely tiszta héberül van írva, világos egyszerűséggel, vitatkozások nélkül. Tételeit ez a talmud mind Mózesre vezeti vissza: »Igy hallotta Józua Mózes szájából, így hallotta Mózes I-ten szájából.«

Amikor Eldad egy létező önálló zsidó birodalom leírásán

kivül saját élményeit is közölte s kalandos életét leírta. Egy Aser törzsbeli társával vándorolt ki — ugymond — hazájából. Utazásának célja, hogy a szétszórtság ságnak egy önálló zsidóbirodalom létezésének híret hozza el s ezzel tegye lehetővé számára a gólusz elviselését. A hajó, melyen társával együtt elindult, vihar által tönkrement. Ők maguk deszkákon uszva, megmenekültek, de egy emberevő nép közé kerültek. Megették a társát, őt is erre a célra hízalni kezdték, amikor egy néger horda megtámadta ellenségeit, őt magát fogságba ejtette és végre egy Jiszocher törzsbeli hittestvérének eladta. Ily módon jutott el Jiszochor területére, mely Média és Perzsia határán terül el. E törzsről azt beszéli, hogy

יששכר המור גרם וירא מנוחה בו טוב
békés kis népecske, amely csak a törvényt magyarázat körüli vitákat ismeri és földműveléssel, meg állattenyésztéssel foglalkozik. Uralkodója egy Nachson nevű bíró, nyelve a héber. Zevulon és Ruben törzse egy Parian nevű hegységen innen is túll akik, Arméniával kereskedelmi érintkezésbe áll, héberül és perzsául beszél, a thóraolvasásnál a perzsa nyelvnek is tért enged és sokszor folytat háborút a szomszédok ellen. Efrain törzse és Manasse féltörzse Aráliában Mekka és Medinának közelében lakik. Ezek bátrak, hirtelen haraguak, jó lovasok, utonállók, kik ellenségeikkel folytonos háborúságban élnek. Hogy a tiz törzs számát kiegészítse, beszél Eldad Simeon és Menasse másik fél törzséről is, melyek a kazárok földjén élnek, huszonöt néptörzstől adókat szednek, sőt a mohamedánok egy része is fennhatóságuk alá tartozik.

Eldad Hadoni Egyiptomból a fatimida kalifátus székhelyére,

Eszter Chiera

Történeli elbeszélés

Irla: Dr. Lehmann M. — Fordította: Ben Kalonymosz

Az eddigi 21. közlemény rövid tartalma:

Murad szultán udvarában, mint orvos és diplomata tekintélyes szerepet játszott Salomo Askenazi, aki nőül kérte Eszter Chierát, a szalonikii főrabbi leányát. A szultán halála után Szinan nagyvezér megbukott és az új szultán kegyét úgy akarta megnyerni, hogy elraboltatta Esztert és a hárembe szállíttatta. A fiatal III. Mohammed szerelemre lobbant iránta és nőül akarja venni. És, hogy az új szultán Eszter szerelmét elnyerje, minden kívánságát teljesíti, Hűséges nevelőnőjét, Hannát, akit a rab-szolgavásáron megvett egy általa régebben visszautasított török, kiszabadítja s melléje rendeli szolgálatra. Eszter politikai beszélgetést kezd a szultánnal s figyelmzetteti a kormányzás sok hibájára. A beszélgetésről tudomást szerzett Ferhad nagyvezér és hatalma megmentéseért összeesküvést sző Eszter ellen.

A szultán viszont Eszter nagybátyját, Rodrigo-t akarja nagyvezérnek.

— Igen. Én azt ajánlom, hogy el ne fogadd, ha életed kedves. Tudod, értek én is az államtudományokhoz, ismerem a török birodalom minden baját s bajainak kufforrását. A tervek melyeket Eszter ajánlott Mohammednek, teoriában igen szépek, de gyakorlatban keresztülvihetetlenek. Sok század fog még elmúlni, míg a török birodalom minden poigára egyenlő lesz. És szellemekkel kell társulnod, ha a janicsarok és spahik zabolátlan hordáit félczeni akarod. Már magam az, hogy zsidó őrsi a padisa pesétjét fel fogja bősíteni a fanatikus török népet és életeddel fizeted meg merész terveidet. Midőn te Eszternek ezen tervekről beszéltél, tudom, nem gondoltál azoknak gyakorlati megvalósítására.

— Hát mit tegyünk?

— Meneküljetez innen Frankhon vagy Németország valami eldugott kis falujába. Én pedig visszatérek Konstantinápolyba s jelenteni fogom a szultánnak, hogy nem találalak benneteket Szalonikiben s törekedni fogok Esztert szomorú helyzetéből kiszabadítani. És Isten segítségével nemsokára mindketten követni fogunk benneteket...

— Életünkre gondoljunk, midőn leányunk élete a legnagyobb veszélyben forog — vágott közbe az ősz rabbi — Nem! Soha!

— Midőn Mózes Midjából Micrájimba ment — igyekezett Salomon az öregeket tervükről lebeszélni — eléje jött Áron s azt mondá neki: »Mózes, minek viszed családodat magaddal. Hát mines-e elég szenvedő Micrájimbán, szaporítani akarod számukat?« Mózes hallgatott Áron szavára s vissza vezeté családját Midjában.

A hasonlat meg nem győzte az öregeket, kik alig várták a pillanatot, hogy Esztert viszontlássák.

— Mit ér nekem az élet nélküle. Látni akarom, mielőtt meghalok — mondá rabbi Amram.

— És én veled megyek — mondá Don Ruben.

Salomon látva a két öreg önfeláldozását, nem igyekezett őket tovább is lebeszélni.

— Ha ti úgy akarjátok és Isten is úgy akarja, hát induljunk meg ma utnak — felelé Salomon.

A két öreg elhagyá a várost, ahol életük nagy részét töltötték és ahol oly őszinte tisztelet és szeretet környezte őket. Hogy

Telefon:
T. 12-79.

Szörmekabátok és szücsárúk
Bodnár József szücsmesternél

Csak képesítéff szücsnél vásároljon!

Budapest, V,
Nádor-u. 15

Parókat

elsőrangut, orthodox asszonyaink csakis JETLEB elismert speciálistánál vásároltatnak és fésültetnek.
Budapest, IV., Párisi ucca 2.

többé vissza nem térnek ide, arra nem gondoltak.

XII.

Eszter és Hanna egyedül voltak, midőn a szultán lépett a szobába.

— Gerlicém — szólítja meg az uralkodó a leányt, kívánságod teljesült...

— Oly kegyes vagy hozzám Uram! Köszönöm!

A szultán komorau tekintett Eszterre.

— Ne szólíts többé uradnak Eszter. Mint tördőfés ér minden megszólításod. Nézd én megteszek érted mindent, mindent Itt van atyád és nagybátyád... A fogadóteremben várakoznak reád.

— Oh, atyám, atyám!

Eszter felugrott helyéről és a fogadóterem felé futott. Az öreg Hanna alig tudta követni. A szultán egy pillanatra megállott és nézte a leányt. Karesu alakja futásban még jobban kiegészedett. Olyan volt, mint egy lenge álomkép.

— Atyám, atyám — kiáltá Eszter és nyakába borult apjának.

A két öreg nem tudott szólni. Csak sirva tartották karjaik közt a leányt. Az öröm vagy talán a fájdalom könnyei voltak azok?

— As zultán! — figyelmezteté Salomo hozzátartozóit, kik nem vették észre a belépőt.

A három férfi odaveté magát a szultán elé.

— Keljete fel! Te vagy hát Eszternek apja? Légy büszke leányodra. És te vagy nagybátyja és tanítója, ki azon fenséges tanokra tanítottad Esztert, melyekről én eddig sohasem hallottam. Valószínű hát meg nemes terveid. Szabad kezét adok mindenben. Itt van pecsétgyűrűm.

Mai naptól fogva nagyvezérem vagy. (Folyt. köv.)

Ifjúsági élet. A váci Tiferesz Bachurim Egyesület folyó hó 28-án tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett: Hirschfeld Dávid, alelnök: ifj. Ungár Izidor, pénztárnok: Hirschfeld Ottó, Ellenőr: Herzl Dávid, jegyző: Lebovits Dániel, Tanügyi előljáró: Hirschfeld Fülöp. Választmányi tagok! Csikk Jakab, Herzfeld Márton, id. Hirschfeld Lipót, Kohn Sámson, Löwinger Tivadar, Schmidl Jenő, Schweitzer József, id. Ungár Izidor, Winkler Samu. Póttagok: Czikk Lipót, Hirschfeld Izidor, Markovits Béla.

A balassagyarmati Tiferesz Bachurim mult héten tartotta az ötödik rendes tisztújító-közgyűlését, amelyen a következőket választották meg:

Elnök: Deutsch Manó, alelnök: Haas Lipót, Gansel Mór, ügyvezető alelnök Sternberg Hermann. Előljárók: Rübner Sándor, Grünberger Adolf, Berger Sándor, Moskovics Ármin. Gondnok: Schutzengel Sándor, Braun Vilmos, Schwarcz József, Schwarz László. Pénztárnok: Löwinger Samu. Titkár: Ehrenfeld Sándor. Ellenőr: Wilhelm Imre, Schlesinger Géza. Könyvtáros: Grünwald Zoltán, Rosenthal Morton.

Követendő példa. Friedmann Samu és Weber Médi eljegyzése alkalmából Kún Fégi 173,000 koronát gyűjtött a makói jesiva részére.

Jesivákat Támogató Egyesület (Tomché Jesivósz) Győr.

Templomi adományok: Celldöm ölk Schwarz Jakab által 1.363,000 K. Fülöp-szállás, 97,500 K. Kisvarsány, 85,000 K. Ópályi, 185,000 K. Szolnok, 997,500 K. Balatonszemes, Sauber Ármin által 1,000,000 K. Vámosmikola, Groszmann József által 500,000 K. Högyész, Goitein főrabbi által 170,000 K. Kőszeg, Dr. Linksz Izsák főrabbi ált. 100,000 K. Kapuvár, Abelesz Béla ált. 2,000,000 K. Jászkarajenő, Weiner Dávid ált. 500,000 K. Dunapataj, 870,000 K. Sárbogárd, 115,000 K. Tiszadob, Lindenfeld Károly ált. 107,000 K. Piszke, Dach Samu ált. 550,000 K. Várpalota, 100,000 K. Kőbánya, 300,000 K. Debrecen, Stquo. Izs. Hitk. 500,000 K. Balassagyarmati Bészhamidras 200,000 K.

Különböző adományok: Friedmann M Mezőnyárad, 105,000 K. Löwensohn Alsóság, Schwarz J. Celldömök ált. 100,000 K. Strasser Gyula Szécsény, 105,000 K. Hoffmann Kálmán, Ostiffasszonyfa, 300,000 K. Grünfeld Károlyné Bácsalmás, 250,000

K. Ceglédi Izs. Nőegylet, 100,000 K. Alexander Geiger, Nürnberg, 90,000 K. Tiferesz Bachurim Egylet, Miskolc, 198,000 K. Landler Gyula, Nagyszakácsi, 50,000 K. Lebovits József főrabbi, Mágocs, 50,000 K. Rosenbaum Sámuel, Karád, 25,000 K. Löwi Zsigmond, Kemenesmagasi, 100,000 K. Honig Henrik, Balatonendréd, 25,000 K. Ernst Lajosné, Budapest, 100,000 K. Grünhut Sándor, Ócsöd, 25,000 K. Orth. Izs. Nőegylet, Szombathely, 145,000 K. Beck Béla, Szedres 100,000 K. Kurcz Sándor, Dunapataj, 25,000 K. Debreceni Izs. Szent Egylet, 300,000 K. Duldner Deutsch, Wien 50,000 K.

Gyűjtés: Singer Mór, Kecskemét, Goitein Artur szüdenél, 95,000 K. Rechnitzer Lipót Szepetk gyűjtése, hozzájárultak: H. Kell, Zalaistvánd, 210,000 K. Weisz, Pókafa 60,000 K. Rechnitzer L. Szepetk, 30,000 K. Weiner Dávid, Jászkarajenő, Reichmann Pinkász szüdenél, 120,000 K. Löwin Gusztáv, Moson, fia szüdejénél, 500,000 K. Dr. Ellenbogen főrabbi, Sümeg, Dénes Pál, szüdenél, 1,000,000 K.

Sürgőnymegváltások: Reiner-Friedmann lakodalom, Mándok-Budapest, 215,000 K. Rosner Tab.-Fleischmann Dunaszerdahely lakodalom, 226,000 K.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő, Sz.: A "תורת של וטרה" szövegnek a Semone-eszrébe való beiktatása december 4-én, szombat este kezdődött.

L. J., Téglás: Kalapács heberül פטיס pátis, de nevezeték קקא makov-nek is, innen eredhet a makkabeus elnevezés is.

K. G., Szolnok: A kiskunfélegyházi orth. hitközségben mint hivatalos rabbi kizárólag Holländer úr működik már évtizedek óta áldásosan. Ebből a városból lapunknak beküldött cikknek íróját Hirsch urat csupán képzettségénél fogva neveztük rabbinak, aki azonban ott rabbi funkciókat nem teljesít és nem is teljesíthet.

G. I., Gyöngyös: Az első chorban (Jerusolajim feldulása) 586-ban volt, polgári időszámításunk előtt, a másik 70-ben utána.

R. M., Bpest: A Szombatijonról éppen a mai számunkban olvashat.

F. R., Miskolcz: A híres hegedűművész családi neve Haifez, nem egyéb mint heber חַיִּיִּץ = chéfecz, lengyel kiejtés szerint chajfecz. A nev a zsidó irodalomban is előfordul és litvániai zsidó családi névként is használtatik.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos: Groszberg Jenő

Selyem és szövetáru! **Occasio!**
Feltűnő olcsó árak! Szombat és ünnepnap zárva.
Spitz Herman áruházában, Budapest, VII., Erzsébet-körut 34. sz.

A hirdetésekben említett kaszusz tekintetében a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

Célszerű reklám: Célszerű hirdetés!

Butorolcsóság
Egyszerű és műbutorokban, hálókból ebédlők, szalagarnitúrák matracok, sezlónok, konyhaberendezések.
RÉSZLETRE IS!
KLEIN D., Kisdiofa ucca 16.

Fenákel Jónás
zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-biság felügyelete alatt.
Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54.
Naponta friss áru. Házhoz szállítás.
Telefonhívó J. 34-76.

BOSZTANAI
Dr. Lehmann világhírű regénye
kapható kiadóhivatalunkban,
Ára kivételesen **diszkótésben** 30.000 K helyett **csak 25.000 K.** — Több példány vételénél, vagy viszonteladónak megfelelő árengedmény.
Kérjen árajánlatot!

HIRDESSZEN A ZSIDÓ UJSÁGBAN!

Rosenthal Lajos, Sárvár
Sztéküldés postán naponta kétszer.

Weisz Mór Budapest, VII., Dob-u. 22.
Következő gyártmányok kaphatók:
Telefon: J. 123-65. **Albert- és Consum-keksz, teasütemény, piskóta, kétszersült.** Telefon: J. 123-65.
ארטה. כשר תחת השגחת בית דין צדק דקדוק יראים בודאפעסט. ארטה. כשר

Értesítjük vidéki vevőinket, hogy **virszli és kolbászárú** gyártmányaink oly tartósan készülnek, hogy dacára a rendkívül enyhe őszi időjárásnak, garantáljuk, hogy azok a legfrissebb állapotban érkeznek meg. — Saját érdekében kérje a legujabban megjelent árjegyzékünket.
Tisztelettel **REBENWURZL** orth. כשר szalámi- és füstölt-hús-áru-gyár Budapest, VI, Laudon ucca 3. sz.

Skrek Lipót orth. כשר szalámi és kolbászárú gyártmányait elismerten a legjobb!

SKREK-SZALÁMIT követeljen minden orth. ételmiszerüzletben!
Gyár és főüzlet: **VII., DOB UCCA 27.** Telefon: J. 124-17.

A gyárüzemnek teljesen **új berendezésénél** fogva módjában van a lehető **legjobb árut a legolcsóbb árban** szállítani.
Vidékre utánvételes postacsomagszállítás, a rendelések azonnal külön postajáráttal expediatlanak.
Kérje még ma **legujabb őszi árjegyzékünket**, mely mindenről tájékoztatja.
A közeljövőben piacra kerülő **libaszalámi különlegességünk** a szezon kiemelkedő eseménye lesz!
Több **füstöltáru-speciálítás** előkészítés alatt.

CÉLSZERŰ REKLÁM: CÉLSZERŰ HIRDETÉS!

Ajánlja **ujjonnan villanyerőre berendezett, a sárvári orth. főrabbi úr felügyelete alatt álló כשר kolbász-, füstölt-hús és minden-nemű hús-csemege áru gyáranak** elsőrendű gyártmányait a legolcsóbb napi áron. — Viszonteladónak megfelelő kedvezmény kívánatra árajánlattal szolgálók.

KOHN-féle orth. כשר buffet és étterem
Reggeli, uzsonna, ebéd, vacsora,
a legízletesebb házikoszt és
süteménykülönlegességek.
Előfizetőknek étlap szerint
a legmérsékeltébb árban.
Budapest VII, Kazinczy-u. 55

Zsidó szertartási cikkek

templomi aranyhímzések
héber, magyar és német
nyelvű zsidó irodalmi
könyvek nagy raktára.

Olcsó árak, előzékeny kiszolgálás!

Neumann Benő

könyvkereskedése Budapest, VII., Király-utca 8

Felhívjuk

a szombatot megtartó hittestvérek figyel-
mét Budapest egyetlen olyan szállító
cégre, mely szintén megtartja a
szombatot. — Foglalkozom bel- és kül-
földi szállítmányozás és vámkezelési ügy-
letekkel. Megbízható cégeknek vámhitelt
nyújtok. — Butorszállítás saját új butor-
kocsijaimmal. — Áraim olcsóbbak, mint a
szombatot nem tartó cégeké!

Hittestvéreink támogatását kérjük:

Schwarz és Salgó
szállító cég

Cégtulajdonos: **Salgó Jakab**
Budapest, Dohány ucca 10.
Telefon: J. 123-42.

PANETH-féle

orth. כשר

SZALAMIGYAR

Debrecen

Ajánlja elismerten legjobb sza-
lámi, füstölthús és virsli-gyárt-
mányait

a legolcsóbb napi árak mellett.

Szétküldés postacsomagokban.

Cím: **Paneth Szalámigyár Debrecen.**

Telefon: 7-22.

Iskolakönyvek

utólagosan olcsón beszerezhetők

Héber könyvek nagy raktára
Müllernél, Laudon-u. 2.

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy-
szeri beiktatása 1600, vastagon szedett
betűkből 3200 korona, Apróhirdetések
felvétele: VII, Sip ucca 10. Jelgés le-
velek kettős borítékban ugyanoda inté-
zendők. Apróhirdetések csak a díj elő-
zetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb kö-
rökben ajánl. Dohány-u. 68.

Vagyonos család férjhez adná házia-
san nevelt, intelligens leányát. Nagyobb
kézpénzhozománnyal. Bővebbet FI-
SCHER-nél. Dohány-u. 68.

Földbirtokos egyetlen leányát férjhez
adná. Bővebbet FISCHER-nél. Dohány-
utca 68.

Egymilliárd azonnali készpénzhozo-
mánnyal, jómódu család, férjhez adná
leányát. Bővebbet FISCHER-nél. Dohány-
utca 68.

Értékes ingatlanal és tekintélyes kész-
pénzhozománnyal, független uriaszony
férjhez menéne. Középkorú, önálló uri-
emberhez. Bővebbet FISCHER-nél. Do-
hány-u. 68.

Nősülne jómódu gyáros, nősülne va-
gyonos kereskedő, földbirtokos, orvos,
ügyvéd. Bővebbet FISCHER-nél. Do-
hány-u. 68.

FÉRJHEZ ADNAM szép, magas 33 éves
elvált asszony nővéremet. 150.000.000 ko-
rona hozománnyal. Önálló, szombatot
megtartó kereskedőhöz vagy gazdálko-
dóhoz. Levelet csak teljes címmel. »Jobb
család« jeligére a kiadóba.

NAGY hozománnyal rendelkező, intelli-
gens fiatal nő, 2 éve özvegy, férjhez
menne. Csakis vallásos, intelligens urak
írjanak „Jómodu” jeligére a Zsidó Ujság
kiadójába.

FELTÜNŐEN CSINOS izr. árvaleány,
örökséggel, férjet keres. Igényel: jó család-
beli, feltétlenül intelligens, művelt, lehe-
tőleg üzlettel rendelkező 25-30 év körüli
uriembert. Esetleg fix fizetésű tisztviselőt.
Ajánlatokat „Házasság”, ha megfelel” jel-
igén a kiadóhivatal továbbítja.

INTELLIGENS fiatal urinő, felsőruha-
szalonulajdonos leányomat férjhez adnám.
Csakis jobb vallásos, intelligens uriembe-
rek küldjék be ajánlatukat a kiadóhiva-
talba, hol a leveleket, címetet továbbítják.

ELVÁLT uriaszony, 500⁰ holdas föld
birtokkal, férjhez menne. Csakis komoly,
vallásos, jómegjelenésű középkorú uri-
emberek írjanak. Szimpátia esetén házasa-
ság. Ajánlatokat a következő jeligére ké-
rek: „Kölcsönös megértés”.

ZSIDÓ hittestvéreim! Ne menjetek va-
kon a házasságba! Ingyenes felvilágosi-
tást ad **Korányiné** privát sadchen: Garay-
tér tizenhat.

TIZENKILENC éve közvetít házassá-
gokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b.
Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

Állást nyer

GYERMEKSZERETŐ, vallásos zsidó
nőt keresek, ki perfekt főz. Dr. Rotten-
steinné, Makó.

KERESEK azonnali belépésre egy oly,
lehetőleg szakmabeli mérlegképes köny-
velőt, aki vevők látogatására is alkalmas.
Azonkívül keresek lehetőleg nőtlen és szí-
goruan vallásos szeszőzöt, kovácsot, loka-
tost és rézművest. Ajánlatok eddigi műkö-
dés és fizetési igény megjelölésével Kepes
Albert bor, sör, és szesznagykereskedőnek
Berettyóújfaluba küldendők.

Állást keres.

MÉRLEGKÉPES könyvelő, borszak-
mában jártas fiatalember keres más szak-
mában is, könyvelési, esetleg más iro-
dai munkát. Ajánlatokat »Szombattartó«
jeligére a kiadóba kér.

GÉPIROKISASSZONY, elsőrangú refe-
renciákkal rendelkezik, állást keres, hol
szombatot tarthat. Szíves megkeresést
»Ügyes 786« jeligére kér.

ÜGYES, mindenre használható, vala-
ha jobb napokat látott fiatalember elhe-
lyezkedést keres. »Minden információt
kibiró« jeligén a kiadóhivatalba.

SZERÉNYIGÉNYŰ rőfös-, rövid- és divat-
áru kereskedősegéd ügyes kirakatrendező,
azonnalra állást keres. Megkeresést „Szor-
galmas, feltétlenül megbízható” jeligére a
kiadóba kérének.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montiro-
zást, mindennemű varrómunkát gyönyör-
űen készítek. Kártyások részére is. Sző-
vetség ucca 45. sz. 6.

Különféle.

HÁZASPÁRNAK, vagy két magányos
nőnek egy szépen berendezett szoba kiadó.
Esetleg ellátás is. Moskovitzné, Jósika-u
10., negyedik emelet.

Verlässlicher שמורה Weitzen
zu haben bei HERMAN WEINER
JÁSZKARAJENŐ.

ידישע צייטונג

בעד

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. • MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10.
TELEFON: József 125-90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT לייב

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE K 240000
" " 1/2 " " 120000
" " 1/4 " " 60000
Postachequekontó-szám: 50.791.

Orthodox rabbiképviselet a Felsőházban

Irta: SCHWARTZ LAJOS főrabbi, Bonyhád.

Dr. Friedmann Izidor urnak, a felsőházi orth. rabbi-képvise-
letre vonatkozó e lap hasábjain
megjelent cikke rendkívüli visz-
szahatást váltott ki bennem, ki
aggódó figyelemmel kísérem és
teljes mértékben óhajtom az
orthodoxia virágzását; de ugy-
hiszem, hogy ugyanazt az ér-
zést váltotta ki minden elfogula-
latlan érzésű zsidóban.

Azt írja dr. Friedmann ur
említett cikkében, hogy sokkal
üdvösebb volna, ha az ortho-
doxia nem élne jogával és nem
választaná meg felsőházi képv-
iseletét. Már maga az a tény,
hogy visszautasítsunk egy olyan
biztosított jogot, mely esetleg
kihatással lehetne a jövő függet-
len, autonom berendezkedésünkre,
oly abszurditás volna, hogy
könnyen romba dönthetné nagy-
jaink és elődeink féltve őrzött
és körültekintéssel megalapított
erkölcsi intézkedéseit. Mert ha
az orthodoxia most nem élne
törvényhozásilag biztosított jogá-
val és nem választaná meg fel-
sőházi képviseletét, teljesen el-
jártatná erre való jogát a jövőre
is, amikor az — nem lehet tudni
milyen szempontból, — esetleg

létszükségletet képezhet. Vegyük
csak figyelembe a rendelet 9.
§-át, amely a megüresedett kép-
viselet újabb választásáról a kö-
vetkezőképen intézkedik: »Az iz-
raelita vallásfelekezeten a felső-
házban képviselő lelkészek
megválasztása életfogytiglan tör-
ténik. A megválasztott lelkész
felsőházi tagsága azonban a
megválasztott életében is meg-
szűnik az 1926: XXII. t.-c. 25. és
28. §-ában említett okokból, va-
lamint, ha a megválasztott meg-
szűnik az izraelita vallásfeleke-
zet lelkésze lenni, vagy a felső-
házi tagságról lemond. Ha a fel-
sőházi taggá választott lelkészek
egyikének felsőházi tagsága
megszűnik, helyébe ugyanazok
a hitközségek választanak új
tagot, amelyek a megszűnt tag
választásában résztvettek«. Szóval
csak a felsorolt esetek bekövet-
keztével kínálkozik mód egy
újabb képviselet választására,
arról, ha ma eldobjuk és
holnap újra felvesszük
nem intézkedik a rendelet. Vit-
toztatni, vagy korrigálni, a hely-
zethez idomítani egy törvényt na-
gyon nehéz dolog ám, csaknem
a lehetetlenséggel határos, kifő-
nően zsidó ügyekben.

Dr. Friedmann ur azzal érvel,
hogy az orth. rabbi tekintélye
és jelentősége esetleg csorbát
szenvedhet általa, hogy a neo-
log rabbi világi rutin szempont-
jából fölénybe kerül vele szem-
ben. Ez nem oly nyomós ok,
amely miatt érdemes volna a jog-
got kockára tenni, mert úgy tu-
dom, hogy orth. rabbijaink,
kevés kivétellel, bármikor
megállják helyüket neo-
lóg kollégáikkal szem-
ben világi rutin tekintetében is.
Ez az ok tehát szintén megdől és
semmiesetre sem képezhet aka-
dályt a rabbiképviselet
mellett való állásfoglalásnál. A
rabbi hivatás bensővé tételét és
erősítését sem gátolja az ilyen
természetű politikai fórum, hi-
szen a hajdani exilárcsai méltó-
ság sem volt kevesebb vagy ki-
sebb a mai felsőházi képviselet-
nél és mégsem jelentette átérté-
kelését a rabbinikus értékeknek.
Igenis, az orth. rabbinak is mó-
dot és alkalmat kell nyújtani,
hogy a אמות של הלכה ne szü-
kítessék, hanem kiterjesztessék,
akkor lesz ő igazi

הנה ישראל עמוד הימיני פטיש החוק
világítója, izraelnek hordozó
oszlopa és erős pörölye.